THEBAIDIS CYCLICAE RELIQUIAE.

DISPOSUIT

ET

COMMENTATUS

EST

ERNEST. LUDOVICUS DE LEUTSCH
DOCTOR PHILOSOPHIAE
SOCIETATIS PHILOLOGICAE GOTTINGENSIS
SODALIS.

GOTTINGAE,
SUMPTIBUS DIETERICHIANIS.
MDCCCXXX.

PRAEFATIO.

Ante hos quinque annos condita est Gottingae auspiciis C. O. Muelleri, praeceptoris optimi, societas Philologica, quae ejusdem Muelleri suasu atque hortatu cyclicorum carminum reliquias colligere coepit. Qui conatus, quamvis nondum ad finem perductus sit, tamen me impulit, ut epici cujusdam poematis fragmenta disponerem atque commentarer. Mirentur sane harum rerum arbitri intelligentes, quid sit, quod Thebaidem prae ceteris elegerim, quum plura aliorum carminum adsint fragmenta, et miror ipse: animum enim ita occupatum tenebant Hesiodeorum carmi-

num fragmina, ut, si unquam aliquid scriberem, de Hesiodeae scholae poemate quodam commentationem me esse emissurum, apud me constituissem. At vero quum tandem aliquando opusculi partem exantlavissem, vidi atque intellexi, quae et quanta linguae atque mythologiae cognitio, quanta epicae poeseos et historiae Graecae scientia ab eo postularetur, qui cum fructu quodam in hac philologiae parte elaborare vellet. Itaque quae de hac re literis mandaveram, in futurum usum recondidi, quum autem mihi dissertatiuncula scribenda esset, et jam antea de Thebaide cogitassem, hanc, quantum fieri posset, pertractare decrevi. —

Verum ut intelligatur, quid in hoc opusculo debeatur societati et quid ipse praestiterim, pauca mihi sunt hac de re dicenda. Perscrutati sunt sodales hucusque plurimos scriptores, et exscripserunt, quae invenirent fragmenta. Quum autem ea plerumque excerpserint, quae aut nomine poetae vel carminis apposito primo obtutu ut e cyclico poemate hausta sese offerrent, aut alia, quae cyclicum carmen proderent, uti sunt ἐν κύκλῳ, παρὰ κυκλικοῖς cett., addita haberent, facile intelligitur, eos locos, ex quorum argumento de cyclicis esse cogitandum conjicere liceret, plane non esse collectos,

quum hoc is solus praestare possit, qui rem, cujus causa scriptores perlegit, plane habeat cognitam. Accedit, quod ne ea quidem, quae aperte e cyclicis poematis laudantur, jam omnia sunt excerpta, ita ut plura me ipsum addere oporteret, quam ob causam non contenderim, a me omnia quae nobis servata sunt Thebaidis fragmenta in hac dissertatiuncula allata esse, quandoquidem nemo est qui nesciat, quam facile accidere possit, ut unus alterve locus omittatur. Quae quum ita sint, jam facile, opinor, quae ipse addiderim, potest dijudicari, nec quidquam habeo, quod moneam, nisi ut hanc dissertationem primum quod in publicum edam esse opus, lector benevolus semper velit secum reputare.

Denique, si quae insunt in hac scriptione, quae placeant, haec debeo Viris amplissimis atque doctissimis, Mitscherlichio, Dissenio, Muellero, qui viri pro ea quae est eorum humanitas, mihi per totum quod in alma Georgia Augusta tempus degi, ita prospexerunt, ut, si illorum in me merita unquam obliviscerer, dignus essem, qui ingratissimus judicarer. Bene quidem teneo illis gratias a me referri tantas non posse, quantae debeantur; habendae autem sunt, quantas maximas animus meus capere possit: qua de causa spero fore, ut aliquando doctrinae

specimen edere possim, quo doceam, me praeceptorum, quae a Viris illis mea laude superioribus accepi, non immemorem fuisse. —

Dab. Gottingae m. April.
MDCCCXXX.

ERNEST. LUDOV. DE LEUTSCH,
Dr. Philos., AA. LL. Mag.

DE

THEBAIDE CYCLICA

DISSERTATIO.

INDEX CAPITUM.

Caput I.

DE THEBAIDIS INSCRIPTIONE.

Thebaidis tituli quattuor afferuntur, Θηβαΐς, Θηβαΐς κυκλική, Ἀμφιάρεω ἐξελασία, Θηβαΐς μικρά, et quum saepe fiat, ut a re levissima ad gravissimas adscendatur, nos quoque primum quaeramus, quid sit, si parva Thebais citetur, intelligendum. Wuellnerus [1]) quidem dixit, se non curare, quod in Scholiis ad Sophoclis Oedipum Coloneum μικρά scriptum sit; verum nobis, accurate de carmine exponere cupientibus, hac de re verba facere necessarium videbatur, quum multos [2]), quid de carmine statuendum esset, valde dubitavisse animadverteremus; accedit, quod speramus fore, ut quaestionem ad liquidum perducamus. Etenim solus scriptor, cujus auctoritate fruitur parva ista Thebais, est Scholiasta ad So-

1) Fr. Wuellner, de Cyclo epico Poetisque Cyclicis Commentatio. Monaster. 1825. p. 61.

2) Schellenb. ad Antimach. Reliq. p. 79. Heyne ad Apollodor. III, 5, 9. Brunck. ad Sophocl. Oedip. Colon. 1369. Schuetz. Excurs. ad Aeschyl. Sept. contr. Theb. p. 406. Clavier. ad Apollod. T. II. p. 392. O. Muell. Orchom. p. 225. Dor. T. I. p. 256. Voelcker Mythol. d. Japet. Geschl. p. 276. G. Muell. de cycl. epic. poetisq. cyclic. p. 70.

phoclis Oedipum [3]) Coloneum, apud quem haec leguntur: ταῦτα ὁ τὴν μικρὴν Θηβαΐδα ποιήσας ἱστορεῖ οὕτως, ubi Hermannus [4]) et alii μικράν emendant; at id ipsum μικρήν, quod est etiam in antiquissima Anton. Varciniensis editione [5]), quae sit vera lectio monstrat et e codice parum diligenter inspecto hanc vocem fluxisse ostendit. Scribendum enim est κυκλικήν, uti primus perspexit Welckerus [6]), qui in eo solummodo errat, quod Triclinium falsae scripturae auctorem esse existimat, quum praebeant κυκλικήν Triclinii scholia, primum edita a Turnebo atque ad calcem editionis Sophoclearum tragoediarum annexa Paris. 1553., quorum inspiciendorum facultatem casu cuidam felici [7]) debeo; Turnebianam autem Sophoclis editionem Triclinii scholia continere, Fabricius [8]) hisce verbis docet: "Scholia graeca, quae e codice Aemari Ranconeti a Turnebo descripta ad calcem hujus editionis (Turnebianae Paris. 1553.) leguntur, plane diversa sunt a prioribus editionibus, primam Romanam (ann. 1518) sequutis et auctorem agnoscunt Demetrium Triclinium". Iste vero Triclinius [9]), ex antiquioribus Scholiastis hausit, neque metris exceptis aliquid solet mutare; tuetur igitur vocem κυκλικήν, et concinit cum Scholiis ex codice Lau-

3) Vs. 1377. Br. 1375 Elmsl.

4) Ad Sophocl. Oed. Colon. 1377, et jam ante eum Reisig. ad Soph. l. c.

5) Editio sine loco et anno.

6) Cf. Nachtrag zur Aeschyl. Trilog. Prometh. p. 149.

7) In Georgiae Augustae bibliotheca scholia Tricliniana a Turnebi editione Sophoclis separata et alii volumini annexa sunt, quod casu sane felici inveni.

8) Cf. Biblioth. Graec. T. I. p. 633. edit. 1788.

9) Vid. Boeckh. Praefat. ad Pind. T. I. p. XII. T. II. p. XXVI. XXXV.

rentiano [10]) a P. Elmslejo editis, ut, quum ex eodem aut ex ejusdem saltim familiae codice descripta Scholia Romana videantur, confirmatum sit, sive editoris sive typographi Romani incuriae parvam deberi Thebaidem, quae nunc valeat, quia ei ne fragmenta [11]) quidem succurrunt. — Ἀμφιάρεω ἐξελασία ἡ εἰς Θήβας inter Homerica carmina a Fabricio [12]) refertur; infra [13]) iterum sermo erit de hoc titulo, qua de causa hoc loco sufficiat monere, Ἀμφιάρεω ἐξελασίαν esse indicem a grammaticis consutum [14]), quod satis superque e serioris aevi vocula, ἐξελασία, elucet: significatur autem eo nihil nisi pars quaedam Thebaidis. — Duas igitur inscriptiones jam rejecimus, videndum nunc, quid de tertia et quarta statuendum sit. Et locos quidem, ubi Thebais citatur, legenti, ultro se offert illa tituli varietas, qua carmen modo Θηβαῒς modo Θηβαῒς κυκλικὴ a scriptoribus [15]) nominatur: consentaneum autem

---

10) Cf. Gaisford. in praef. ad Schol. cit. p. III. edit. Lips.
11) Cf. infr. Cap. IV.
12) Cf. Barnes. fragm. Hom. p. 117. Clarke fragm. Hom. T. II. p. 778 sq. Fabric. Biblioth. Gr. T. I. p. 374. Harl. Fuhrmann Handb. der class. Literat. T. I. p. 129. — Auct. Vit. Homer. c. 9. Schweigh., p. 750. Wessel. καθήμενος δὲ ἐν τῷ σκυτείῳ (Ὅμηρος) παρεόντων καὶ ἄλλων, τήν τε ποίησιν αὐτοῖς ἐπεδείκνυτο, Ἀμφιάρεώ τε τὴν ἐξελασίαν τὴν ἐς Θήβας καὶ τοὺς cett. — Suid. s. v. Ὅμηρος· — — Ἀμφιαράου ἐξέλευσις uti et Kuester. et edit. Colon. ann. 1619 legunt („Amphiarai exitus sive expeditio" est in edit. Colon. vers.), recteque Küster. ad Suid. l. c. annotavit, idem significari hac voce atque in Vit. Homeri ἐξελασία.
13) Cf. Cap. IV. V.
14) Ex grammaticorum more: cf. Hemsterh. ad Lucian. Somn. 1.
15) Exempla vid. in Cap. IV.

est, vocem κυκλικὴν eo demum tempore additam esse et addi potuisse, quo κύκλος [6]) revera adesset; ex cycli igitur aetate pendet aetas inscriptionum: at quum tam multae tamque variae adsint de cyclo epico [7]) sententiae, ut alii nonnisi vetustissima [8]) carmina cyclo isti adscribi posse judicent, alii contra etiam poemata seriore aevo confecta [9]) in eodem cyclo poni posse contendant, ego libelli mei fines excederem, si de hac re gravissima, quam me sustinere non posse fatendum, disserere vellem: verum quum a me postulari videam, ut si non opinionum et conjecturarum a Viris doctis propositarum judicium, tamen quid ipse sentiam, afferam, breviter sententiam meam

---

16) Adjectivum κυκλικός, indicare, carmen ad cyclum pertinere, docuit, quod jam per se patet, post Dodwell. Cycl. p. 801. Buttmann. ad Schol. ad Hom. Odyss. Addend. p. 575.

17) De Cyclo epico egerunt: Salmas. ad Solin. p. 595. G. Voss. Instit. Poet. Lib. I. p. 63. III. p. 132. edit. Amstel. 1697. Gyrald. de Poet. Gr. T. II. p. 47. Oper. edit. Lugd. Batav. 1696. Loens. Epiphyll. l. II. c. 4. in Gruter. Lamp. Crit. T. V. p. 300 sq. Casaub. ad Athen. VII. p. 277. Dodwell. de Cycl. p. 800 sq. Schwarz. Dissert. Select. p. 40 sq. Fabric. Biblioth. Gr. T. I. p. 378 Harl. Tychsen. ad Quint. Smyrn. Prolegg. p. LV. Heyne Excurs. I. ad Virgil. Aen. II. p. 264. id. in Tychsen et Heeren Biblioth. f. alt. Literat. u. Kunst. fasc. IV. Jacobs. ad Tzetz. Homer. cett. Prolegg. p. XVII sq. Creuzer. histor. Kunst d. Griech. p. 59. Wuelln. l. c., Henrichsen de carm. Cypriis 1827. Osann in Ann. qui dic. Hermes 1828 fasc. IV. C. O. Mueller in Gott. Gelehrt. Anzeig. 1828 p. 1821 sq. G. W. Mueller de cyclo epico poetisque cyclicis 1829, e cujus libri lectione nullum fructum percepimus; Nitzsch in Quaest. Hom. IV. p. 50. Lobeck. Aglaoph. T. I. p. 417.

18) Wuelln. l. c. p. 16. 50.

19) Schwarz. l. c. p. 43 sq.

subjiciam. Et κυκλικοί quidem ii antiquitus nominabantur, qui seo consilio carmina componerent, ut aut in Trojanis fabulis decantandis [20]), ubi Homerus finem imposuisset, pergerent [21]), aut ea, quae ante tempus ab Homero descriptum facta essent, versibus celebrarent [22]) itaque Homerum quasi supplerent. Quorum in censum quum non veniat ob carminis argumentum Thebaidis auctor, his cyclicis non est annumerandus. Antoninis autem, imperatoribus Romanis, regnantibus, grammatici [23]) tum in suum tum in aliorum usum epicum compegerunt cyclum, i. e. in unum corpus redegerunt

---

20) Hoc firmavit C. O. Mueller. Gott. Gelehrt. Anzeig. l. c.; quo non cogimur Heynii cyclum Trojanum accipere, quem post Wuelln. l. c. p. 4. refutationem non debebat sequi G. C. Muell. l. c. p. 8.

21) Cf. Fr. Aug. Wolf. Prolegg. ad Hom. p. CXXVI.

22) Exempla dat Proclus in Heeren. et Tychsen Biblioth. für alt. Kunst und Literatur. fasc. I. Inedit. p. 15.

23) Illo tempore studium carminum redigendorum valde viguit, uti hymni homerici probant, teste Schierenbergio, Ueber die ursprüngliche Gestalt der beiden ersten Homerischen Hymnen 1828. (cf. Jahn. Annal. Philol. et Paedagog. T. IX. p. 442); deinde carmina Hesiodea, ex quibus Catalogum mulierum et Eoeas, carmina plane diversa, in unum corpus confuderunt, quod manifestat Schol. ad Hesiod. Scut. Herc. ap. Petitum Legg. Attic. p. 460., apud Heinsium in Gaisford. Poet. Gr. Minor. T. III. p. 17., ap. Heinrich. Scut. Herc. Prolegg. p. LXIII. et p. 40 sq.: Τῆς ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δ′ καταλόγῳ φέρεται μέχρι στίχων ν′ καὶ σα′; aperte autem ad Eoeas pertinet initium Scuti. Catalogus vero et Eoeae quinque videntur in hac collectione continuisse libros: cf. Suid. s. v. Ἡσίοδος ibiq. Kuester. Hinc esplicanda Hesychii glossa: Ἠοῖαι ὁ κατάλογος Ἡσιόδου.

carmina, ex Homerica schola[4]) profecta, quae fabulas inde a Terrae ortu usque ad Telegonum, Ulixis filium, describerent[5]). In eo autem infuisse Thebaidem, manifestum est: intelligimus igitur, quando cyclica sit nuncupata Thebais, et huic rei non potest ita occurri, ut Pausaniam vocem κυκλικήν non adjecisse, Athenaeum[6]) vero illam addidisse dicatur. Apparet, nomen, quo ipse auctor carmen donaverit, fuisse "Θηβαΐς"; cave autem putes Θηβαϊκά carminis indicem fuisse, quia ejusmodi tituli a logographis demum adhibiti sunt[7]); et unicum carmen, quod contra afferri possit, Eumeli, ut vulgo dicitur, Κορινθιακά[8]) circa Olympiadem quadragesimam ortum esse docet Sinopes[9])

---

24) Quamquam videntur etiam Hesiodea infuisse ex eo genere carminum, quod Homerica schola non coluerat.

25) Cf. O. Mueller. Prolegg. p. 85. Wuelln. l. c. p. 7.

26) Athenaeus enim, Pausanias et Auctor Vit. Homer. aequales videntur: cf. Siebel. ad Pausan. T. I. praef. p. IV sq. Schoell. Geschicht. d. griech. Literat. T. I. p. 107. T. II. p. 508 ed. Germ.

27) Errat igitur Naeke ad Choeril. fragm. p. 79 et Choerilo adscribere debebat Περσηΐδα (cf. Choeril. p. 160) non Περσικά, eadem de causa Ἀμαζόνια non bene se habent, cf. Lobeck. Aglaoph. T. I. p. 417. sed Ἀμαζονίς scribendum; qua in re Wuellnerus quoque saepius peccavit, cf. p. 65, ubi in cyclo fuisse Argonautica contendit, quod vix crediderim.

28) Cf. Wuelln. l. c. p. 48, et est e cyclicorum poematum numero eximendum.

29) Quamquam hoc non satis certum, quum Sinope secundum alios jam Ol. 7, 3. condita et Ol. 37, 1. novis tantum colonis aucta sit: cf. Raoul Rochette hist. des établ. Gr. T. III. p. 171. Certum autem est, post Olymp. 20. carmen confectum esse, quoniam Colchis commemoratur in fragmento: O. Mueller. Orchom. p. 274. Fortasse duo sunt distinguendi Eumeli, et Co-

mentio in fragmento hujus carminis facta. Cyclicam vero nos appellare solemus Thebaidem, quam tractamus, ut de quanam sermo sit, statim eluceat; potuissemus eam nominare Homericam; sed quum jam veteres cyclicam dixerint, melius duximus et in hac re veteres sequi auctores.

Caput II.

DE THEBAIDIS AMBITU QUAERITUR.

Quid comprehenderit Thebais, num utrumque bellum Argivorum contra Thebanos gestum, an solum prius, diu multumque dubitatum est [30]. Et utrumque bellum carmen continuisse, primus, quantum sciam, diserte proloquutus est Franckius [1]), quamquam hoc tetigit potius, quam ab omni parte firmavit. Pausaniam [2]) vero si accurate inspexeris,

---

rinthiaca ab eo sunt composita, qui secundum Clem. Alexandr. Stromm. I. p. 752. Sylb., ut Acusilaus, in prosam orationem Hesiodum vertit.

30) Cf. Schellenb. ad Antim. Reliq. p. 24 sq.

31) Vid. Callin. p. 22. quem secutus est Wuelln. l. c. p. 68. C. G. Muelleri fluctuat judicium.

32) Cf. IX, 9: *Τὸν δὲ πόλεμον τοῦτον, ὃν ἐπολέμησαν Ἀργεῖοι, νομίζω πάντων — — γένεσθαι λόγου μάλιστα ἄξιον* et bello utroque breviter descripto §. 3. pergit: *ἐποιήθη δὲ ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη, Θηβαΐς;* ita enim e palmaria Barnesii conjectura (ad fragm. Homer. p. 107), a Ruhnkenio ad Callim. fragm. T. I. p. 439 et a Siebelisio ad Pausan. l. c. probata, at ex errore Hemsterhusio tributa, scribendum puto et fateor me non intelligere, quo

Graecos omnino [3]) et prius Argivorum adversus Boeotos bellum et Epigonorum expeditionem pro uno bello habuisse, non negabis; nam ter de utroque bello ὁ πόλεμος dicit; tum Scholiasta ad Apollonii Rhodii Argonautica [4]) affert, ut Manto ab Epigonis Delphos missam esse affirmet, τοὺς τὴν Θηβαΐδα γεγραφότας [5]), unde Epigonorum bel-

---

modo defendere potuerit Wuelln. l. c. vulgatam allato: Paus. X, 5, 4. Βοιὼ — ποιήσασα ὕμνον Δελφοῖς; constructionem enim illam sine dubio optime noverunt Hemsterhusius et Barnesius, sed correxerunt, quia falsa, ne dicam inepta, proferret Pausanias, si Θηβαίοις legeretur. Nam qui potest dici, Thebanis factum esse carmen, in quo Argivi celebrabantur et Thebani vincebantur?

33) Etiam Eustath. ad Hom. Il. IV, p. 484 Rom. non quaerit de bellorum Thebanorum, sed de belli Thebani causis.

34) I, 408. οἱ δὲ τὴν Θηβαΐδα γεγραφότες φασὶν, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἀκροθίνιον ἀνετέθη Μαντὼ ἡ Τειρεσίου θυγάτηρ εἰς Δελφοὺς πεμφθεῖσα cett. Cf. infr.

35) Qua citandi ratione permotus possit quis suspicari, ad nostram Thebaidem hanc narrationem non pertinere. At sine dubio scholia ad Apollonii Argonautica, quae nunc habemus, ex aliis scholiis ab Alexandrinis, qui ipsa carmina, quae afferebant, inspicere poterant, compositis fluxerunt, quae quum seriores excerperent et loco nostro plures Thebaidis auctores allatos invenirent (dubitarunt videlicet jam veteres, quis pro auctore sit habendus eaque de causa inter complures optionem eligendi dederunt), scripserunt aut incuria aut falso brevitatis studio ducti οἱ τὴν Θηβαΐδα γεγραφότες, uti alia quoque carmina, quorum auctores, etiam si non ignoti erant, tamen dubii videbantur, afferuntur, οἱ τὴν Οἰδιποδίαν γράψαντες: Schol. ad Eurip. Phoeniss. 1748. οἱ τῶν Κυπρίων ποιηταί: Schol. Victor. ad Hom. Il. XVI, 57. οἱ τὴν Ἀτθίδα συγγράψαντες: Strab. V. p. 339. Hujus autem rei causam eam esse, quam attulerim,

tum carmini, quod prius bellum caneret, et Thebais nominaretur, etiam infuisse, non autem plane contra epicae poeseos indolem ac naturam episodii instar insertum [6]) esse, clare elucet. Hero-

demonstrant inter alia Schol. ad Eurip. Orest. 1376 collata cum Schol. Vatic. ad Eurip. Troad. 822. et Schol. I et II, ad Aristoph. Equit. 106. Si igitur Wuelln. l. c. p. 59. et Henrichs. l. c. p. 12. pluralem pro singulari numero positum esse dicunt, accurate rem non exponunt; rectius vero sine dubio judicant quam Thiersch, in Denkschr. d. Muenchen. Acad. 1813. p. 82 (cf. infr. not.) hoc usu loquendi plures unius carminis auctores significari contendens; namque de omnibus illis carminibus certo scimus, unum, qui ea composuerit, extitisse, quum ὁ τὴν Θηβαΐδα κυκλικὴν πεποιηκὼς afferatur ab Athen. XII. p. 465. F. ὁ τὰ ἔπη, ἃ Οἰδιπόδια ὀνομάζουσι Ἕλληνες ποιήσας a Pausan. IX, 5, 5. ὁ τὰ Κύπρια ποίησας ἔπη ab Athen. VIII. p. 334 C, quae vero ipsa citandi ratio ex eadem supra notata levitate nata est; nam quum, ut apud Schol. ad Homer. Il. I, 5. ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Στασίνῳ τῷ τὰ Κύπρια ἔπη πεποιηκότι scriptum esset, alius ut Athen. XV. p. 682. E ὁ τὰ Κύπρια ἔπη πεποιηκὼς appinxit: cf. Welcker. in Act. Philolog. Monac. T. II. fasc. 4. p. 500. 555. Verum etiam alia ratio, cur ita, qui talia literis mandarent, scripserint, excogitari potest, nisi maximam partem Scholiastae essent, de quibus h. l. sermo instituitur. Facili enim negotio observatur, fuisse in poematis, quae de eisdem rebus ac fabulis seriore tempore componerentur, nonnulla, in quibus describendis seriores a carminibus vetustis non dissidebant, et semper certae quaedam res eodem modo celebrabantur; si igitur dicitur v. c. "οἱ τὴν Θηβαΐδα γεγραφότες" inter omnes Thebaidum auctores de hac re convenire significaretur. Plures Thebaides affuisse, infra videbimus; Oedipodiam, composuit Meletus (fuit scilicet tetralogia): Siebel. ad Pausan. IX, 5, 5. Welcker. Aeschyl. Tril. Prometh. p. 527. Boeckh. ad Corp. Inscriptt. T. I. p. 350, de Cypriis cf. Henrichs. l. c. p. 13.

36) Sententia C. G. Muelleri l. c. p. 68.

dotus [7]) quidem primo adspectu Epigonorum expeditionem ut carmen integrum citare videtur; at quum, si recte locus iste explicatur [8]), Ἐπίγονοι nihil sint, nisi pars Thebaidis, non obstat sententiae nostrae. Argumenta autem majoris quam modo prolata momenti, quibus unum carmen et Thebaidem et Epigonos complexum esse demonstratur, ipsa nobis servata suppeditant fragmenta, modo accurate explicentur et continuatio seriesque rerum in carmine propositarum quantum fieri potest enucleetur. Incipit enim Thebais:

Ἄργος ἄειδε θεὰ, πολυδίψιον, ἔνθεν ἄνακτες.

De Argis igitur pangere vult poeta: quo autem modo, quod exorsus est, pertexere potest, si Argivorum clade poema finitur, si laudatissimi Argorum heroes interficiuntur, Argivusque exercitus terga vertere coactus tam celeriter fugam capessit, ut caesos vix queat sepelire? Nam quisque, opinor, hoc mecum pugnacissime defendet, carmini, quo summum urbis splendorem laudibus efferendi opera datur, ibi prorsus nequire finem imponi, ubi civi-

---

37) IV, 32. Ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ (scil. περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα) ἐν Ἐπιγόνοισιν, εἰ δὴ τῷ ἐόντι γε Ὅμηρος ταῦτα τὰ ἔπεα ἐποίησε. Ultima verba pro spuriis habet Fr. A. Wolf. Prolegg. ad Hom. p. CLVII, quae non offenderunt Bentlej. Epist. ad Mill. p. 504, ed. Lips. J. H. Vofs Weltkunde in Jen. Litter. Zg. 1804. p. XX; Wuellneri judicium l. c. p. 67. prolatum fluctuat, et Schweigh. ad Herod. l. c. et Schubert de Hyperbor. p. 30. tantum se. Wolfio non adstipulari dicunt. Ego putaverim verba germana esse, quum etiam alias suum interponat Herodotus judicium: cf. II, 117. — Cf. infra.

38) Herodotus enim saepissime citat tantum carminum partes: cf. II, 116. ἐν Διομήδους ἀριστείᾳ, cf. ib. Schweigh.; Pausan. IX, 18, 5. e Thebaide affert τὰ ἔπη τὰ ἐς τὴν Παρθενοπαίου τελευτήν. Schol.

tas publicum malum perpetitur pessimum, sed exitum, etiam si non ab omni parte urbi, quae celebratur, esse potest jucundus, tamen talem necessario flagitari, qui urbem victricem extollat, quum alias prorsus non efficiatur, ut id, quod non solum in Graecis carminibus, sed in quovis bono requiritur, carmen praestet, dico unitatem, tam egregie ab Dissenio [39]) Graecis poematis restitutam firmatamque. Si igitur, ut e carminis initio patet, Argi celebrantur, quaenam in priore bello esse possit unitas, non perspicio; quaeri quoque debet, num omnino hoc prius bellum per se spectatum e Graecorum notionibus materiam carmini epico potuerit praebere: nos certe negamus. Et uti Ilias Homeri tum absolvitur [40]), postquam Achilles caeso hoste capitali summam sibi comparavit gloriam et ejus in Agamemnonem Graecosque ira plane fracta est, ita Thebais quoque tum demum poterat finiri, quum Argivi Thebanos, adversarios inimicissimos, vicissent et in summam claritudinem ipsi pervenissent. Idea igitur primaria haec fere fuerit necesse est: Adrastus et Argivi, Polynicem in regnum paternum restituere agitantes, bellum adversus Thebanos gerere decernunt: quum autem et is, propter quem bellum suscipiunt, Diis sit invisus atque a

---

ad Apollon. Rhod. Argon. I, 977. Ὅμηρος ἐν καταλόγῳ; quinimo citat Schol. ad Pind. Pyth. IX, 6. ἀπὸ δὲ Ἠοίας Ἡσιόδου τὴν ἱστορίαν ἔλαβε ὁ Πίνδαρος cett., quod conferri potest cum Cicer. Brut. 15, 58. "est igitur sic apud illum in nono, ut opinor, annali" cett. i. e. in nono libro Annalium. — Cf. Welcker. Aeschyl. Tril. Prometh. p. 64.

39) Cf. Gotting. Gelehrt. Anzeig. 1827. p. 35 sq.; cf. Baumgarten Crus. in Jahn Annal. Philol. et Paedag. T. IX. p. 92 sq.

40) Cf. Dissen. l. c. p. 38 sq. Welcker. Aeschyl. Tril. Prom. p. 429 sq.

matris furiis exagitatus vexatusque, et ipsi Argivi Deorum signa monitusque Amphiarai contemnant; expeditio, licet causae, propter quas incipitur, sint justae, id quod voluit, non assequitur; interficiuntur Duces,

"Ἄδρηστον δὲ μόνον δῖος διέσωσεν Ἀρείων [1])

ut unus adsit, qui quum Epigonos ducat, tum Thebanos, quos e prioris belli periculo celeberrimum Menoecei facinus eripuerat, vincat et supprimat. Quae quum ita sint, plura apparet infuisse in Thebaide, i. e. in prioris belli descriptione, quae ex altera carminis parte explicarentur, et in Epigonis sat multa, quibus e Thebaide lux affunderetur. Accedit, quod Epigonorum initium

Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα, Μοῦσαι

Thebaidem cum Epigonis arcte conjunctam fuisse extra omnem dubitationem ponit. Complexa igitur est utrumque bellum Argivorum contra Thebanos Thebais, et si quaeris, qui factum sit, ut ab autore certaminis Homeri et Hesiodi carmina afferrentur singula Thebais et Epigoni, hujus rei facile ratio reddi potest, modo memineris, eodem modo Leschis [2]) Ἰλιάδα μικράν et Ἰλίου πέρ-

41) Hic versus, si versus fuit, non pertinet ad nostram Thebaidem: cf. Barth. ad Stat. Theb. II, 197. qui secundum Codicem Palatinum versum Antimacho tribuit; restituit eum Mitscherlich. Epist. Critic. p. 53., cf. Heyne ad Apollod. T. II. p. 253. Schellenb. ad Antim. Reliq. p. 68. Nos non putamus, ex Apollodori verbis versum esse eliciendum, quum nimis redoleat prosam orationem, quamquam talibus defendi possit, qualis est Hesiodeus, ap. Dindorf. p. 79.

Νέστωρ οἷος ἄλυξεν ἐν ἀνθεμόεντι Γερήνῳ.

42) Cf. Hermann. ad Aristot. Art. Poet. p. 172. Francke Callin. p. 22. Plehn. Lesbiac. p. 136.

σιν sejunctas esse; deinde carmen ipsum in duas partes per se quasi distribuitur. Contra haec non pugnat, quod Welckerus [3]) affert, Aeschylum trilogiam nomine Epigonorum insignitam composuisse, quum ex uno eodemque carmine epico saepe plures exortae sint trilogiae [4]); neque Schlegelius [5]) conjecturam, carmen Ἐπίγονοι esse celeberrimum et de hoc loqui Pausaniam, ullo loco e veterum scriptis desumpto firmavit, ut, quum ipse titulus, Θηβαΐς [6]) arguat, Epigonos et Thebaidem unum carmen efficere, nihil obstet, quo minus hanc rem dicamus confessam. — Mirari autem quis possit, quid sit, quod fere solos Argivos commemoremus, Thebanos vero silentio praetereamus. At Argos in carmine nostro prae primis celebrari, jam demonstravimus, et maximam quidem partem ex carminis initio; ex eodem vero carminis initio dilucide emergit, quales fuerint fabulae, quas unice celebrandas sibi sumpserit Thebaidis auctor, Argivas dico, cujus rei causa in poetae patria quaerenda est, qui, quum in coloniis ab Argivis sive Achaeis conditis vitam degeret, narrationes civibus maxime adamatas decantavit. Neque aliter egit in Iliade et Odyssea [7]) Homerus, qui in Iliade se Achillis iram celebraturum esse professus, Grae-

43) Vid. Aeschyl. Trilog. Prometh. p. 372.

44) Cf. Aristot. Art. Poet. c. XXIII, 7.

45) Geschicht. d. Poes. d. Griech. u. Roem. T. I. P. 1. p. 200; vid. Franck. Callin. p. 22.

46) Etenim tituli carminum a populis vel urbibus derivati et in -ίς aut -άς exeuntes semper a capta urbe vel a subacto populo formantur, uti probant Ἰλιάς, Ἀμαζονίς, Αἰθιοπίς, Περσηΐς celt.

47) Non autem hac de causa cum Baumgarten-Crusio duo cycli mythici, ut ita dicam, statuendi sunt: cf. Jahn. Annal. Philol. et Paedag. T. IX. p. 98.

corum gloriae magis consuluit quam Trojanorum [48]), ita autem in Graecis fabulis exornandis versatus est, ut illius urbis sive stirpis, cujus civis esset, fabulas et narrationes secutus sit, quapropter apud eum ea, quae Hesiodus [49]), alii, e patriis fabulis in suum usum converterunt, non repperiuntur. Clarum hujus rei exemplum attulit C. O. Muellerus [50]) de Ajace, cui hoc solummodo addamus, etiam in Eoeis ab Hesiodo semper hunc heroem Aeacidis adnumerari et cum Achille arctissime conjungi. Firmat vero nostram de Thebaide sententiam egregie Pausanias [51]), quum quo modo The-

---

48) Aliter quidem Schubarth Ideen üb. Homer. u. sein Zeitalt. p. 218. 220 sq. 224 sq. At cf. V. D. in Ann. qui dicuntur Hermes. a. 1821. fasc. 4.

49) Hic enim sequutus est fabulas Boeoticas, Locrenses, qua de causa in multis discrepat ab Homero; ut unum afferam, ab Homero constanter Agamemnon dicitur Atrei filius, ab Hesiodo contra Plisthenis: Eustath. ad Hom. Il. I. p. 20. Rom. *Ἀτρείδην δὲ τὸν Ἀγαμέμνονα οὐ πάντες ἱστοροῦσιν· Ἡσίοδος γὰρ καὶ ἕτεροι Πλεισθένους αὐτὸν γενεαλογοῦσιν.* Idem tradit Schol. Bekk. ad Hom. Il. I, 7. et fusius ab eodem enarratur ad Il. II, 249. cf. Clavier. ad Apollod. T. II. p. 354 sq. Hinc dicitur Orestes *Πλεισθενίδας* a Stesichoro ap. Plutarch. de ser. numin. vind. T. II. p. 555. A. fragm. XLIII. Klein. si veram interpretationem proposuit Neue in Berlin. Jahrb. f. Wissensch. Krit. 1829. p. 740., quam contra non contemnenda monuit Welcker in Jahn. Ann. Philol. et Paedag. T. IX. p. 262.

50) Cf. Gött. Gelehrt. Anz. 1828. p. 1819. add. C. O. Muell. Aeginet. p. 22. Dissen ad Pind. Nem. V. T. II. P. 2. p. 394 sq. ad Isthm. V. l. c. p. 526 sq. Welcker in Jahn. Annal. Phil. et Paed. T. IX. p. 271 sq. in Mus. Rhenan. 1829. fasc. 1. — De Eoeis cf. Schol. ad Pind. Isthm. V, 55.

51) Cf. IX, 18, 4. *καὶ ὁ Ἀσφόδικος οὗτος ἀπέκτεινεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Ἀργείους Παρθενοπαῖον τὸν*

bani de Parthenopaei caede atque interfectore enarrent, opponat eis, quae de eadem re a Thebaïdis auctore afferuntur. —

Affertur denique Thebais in inscriptione Borghiana [2]) — — ΤΕΣΕΠΩΝΟΥΣΑΝΕΧΥΠΟΘΗΣΟΜΕΝΘΗΒΑΙΔΑ — — unde vero, uti jam Heerenius [3]) observavit, non potest colligi, nostrum carmen ex 5600 versibus constitisse, quum numeri isti etiam ad carmen, quod antea in tabula nominatum erat, referri possint. Cyclicam Thebaidem autem sine dubio in mente habuit, qui inscriptionem illam fecit, quod et negat [4]) et concedit [5]) Wuellnerus, qui quidem inconsiderate egit, quod Heerenium carmina, quae in tabula Borghiana commemorantur, cyclica esse contendentem [6]) reprehendit [7]), quum poemata illa ad unum omnia ad cyclum debeant referri neque quisquam ostendere potuerit unum eorum e cyclicorum numero esse eximendum. In scholis autem, quamquam non sola, tamen inter alia lecta sunt carmi-

---

Ταλαοῦ, καθὰ οἱ Θηβαῖοι λέγουσιν. ἐπεὶ τά γε ἐν Θηβαΐδι ἔπη τὰ ἐς τὴν Παρθενοπαίου τελευτὴν Περικλύμενόν φησι τὸν ἀνελόντα εἶναι. Ita in Cypriis Stasinus sine dubio multa secundum fabulas Cyprias narravit.

52) In Heeren. et Tychsen. Biblioth. f. alt. Liter. u. K. fasc. IV. p. 57 sq.

53) Biblioth. l. c. p. 58.

54) Wuelln. l. c. p. 39. 40. 41.

55) Wuelln. l. c. p. 62. Cf. Tychsen. Prolegg. ad Quint. Smyrn. p. LX.

56) Heeren. Bibl. l. c.

57) Wuelln. l. c. p. 41.

na[58]) cyclica, quod quum multa probant[59]), tum nostra tabula, cui Iliacae[60]) auctoritas accedit.

Caput III.

DE THEBAIDIS AUCTORE ET AETATE.

Thebaidem carmen fuisse, quod scholae Homericae in Graecis insulis et in Asiae minoris Graecis coloniis[1]) florenti adjudicandum sit, inde elu-

---

58) Bouchaud l. c. (cf. Not. 17.) p. 46. Bernhardy Wissensch. Synt. d. Griech. Sprach. p. 4.

58) Cf. infr. Cap. V.

60) Welcker. in Jahn. Annal. Phil. et Paed. T. IX. p. 255 sq.

61) Discernuntur duae scholae poetarum epicorum, quarum uni caput est Homerus, alteri Hesiodus, et jam inest, si recte observavit Welcker. in Schwenck. Mythol. Etymol. Andeut. p. 334., in his nominibus scholarum significatio; prius autem nomen eos exprimit poetas, qui Odysseam atque Iliadem imitantur et in Asia minore atque in insulis degunt: Pisander est Camireus: O. Muell. Dor. T. II. p. 475. Stasinus et omnes, quibus Cypria adscribuntur, Cyprii: Henrichs. l. c. p. 10 sq., Creophylus, qui ipsum Homerum hospitio excepisse traditur, Samius: Panofc. Rer. Sam. p. 87. Lesches Mitylenaeus: Plehn. Lesbiac. p. 132 sq. Arctinus Milesius: Cyrill. adv. Julian. I. p. 17. Phocaeus dicitur Thestorides Schol. Vatic. ad Eurip. Troad. 822. — alterum eos complectitur, qui Hesiodum caput agnoscunt et in ipsa Graecia degunt, uti ipse Hesiodus: Wolf. Prolegg. ad Hom. p. XLII. Heinrich. Scut. Her-

cere videtur, quod auctor Homerus [2]) dicitur. Nam veteres etiam si saepe nescirent, quis re vera

cul. Prolegg. p. XLIV. Thiersch. in Denkschr. d. Muench. Academ. 1813. p. 4 not. p. 31 not.; Eumelus est Corinthius, Welchert ueb. Apollon. Rhod. Leb. u. Schr. p. 184 sq. C. O. Muell. Handb. d. Archaeol. p. 35., Cinaethon, Lacedaemonius: Weichert. l. c. p. 239. C. O. Muell. Prolegg. p. 65. Chersias Orchomenius: C. O. Muell. Orchom. p. 18. 211. Carcinus Naupactius: Pausan. X, 38, 6. quorum omnium casu miro oblitus est Baumgarten-Crus. in Jahn. Ann. Philol. et Paed. T. III. fasc. 2. p. 13.; add. Heinrich. Epimenid. p. 139. Haec pertinent ad argumenta, quibus scholas affuisse demonstratur, quarum in rationem si accuratius paulo inquisivisset Kleine, Stesich. fragm. p. 12 sq., sect. IV. melior evasisset.

62) Pausan. IX, 9, 3. cf. infr.; Homerum pro carminis auctore habent Auct. Certamin. Hom. et Hesiod. p. 429. Loesn., Tzetz. apud Bentl. Epist. ad Mill. p. 505. ed. Lips., cui adstipulatur Clarke fragm. Hom. T. II. p. 780. Cf. Cap. IV. Hujus rei fontem facile possumus investigare, quum Procl. Vit. Hom. in Heer. et Tychsen. Biblioth. f. alt. Lit. u. K. fascic. I. Inedit. p. 11. dicat: *οἱ μέντοι ἀρχαῖοι καὶ τὸν κύκλον ἀναφέρουσιν εἰς αὐτὸν* (sc. *Ὅμηρον*) unde certa fit Welckeri observatio, cf. Aeschyl. Tril. Prom. p. 484; cf. Naeke ad Choeril. fragm. p. 64 sq. Grauert in Mus. Rhenan. T. I. p. 204. 209. Wuelln. l. c. p. 5. Deinde callide annotavit Procl. praefat. ad Hesiod. p. 4. Gaisf. *Ὅμηροι γὰρ πολλοὶ γεγόνασιν ἕτεροι, ζήλῳ τοῦ πάλαι τὴν κλῆσιν λαμβάνοντες*, et Homerum expressum esse a Thebaidis auctore, nemo dubitat. Tum Dionysius cyclographus (de quo antiquiores: G. Vofs. Histor. Gr. p. 58 b. 109 b. 198 b. edit. Amstel. 1699. Salmas. Exercitt. Plin. p. 495. E. Casaub. ad Athen. VII. p. 277. 481. Dodwell. de cycl. p. 800. Fabric. Bibl. Gr. T. I. p. 378. Harl. Schwarz Dissert. Select. p. 46. Heyne de fontt. Diodor. in Commentt. Gotting. T. VII. p. 94. id. ad Apollod. T. II.

certum quoddam composuisset carmen, tamen in eo vehementer excellebant, quod, in quanam schola exortum illud esset, accuratissime semper poterant definire, cujus rei vestigia cum alias tum

---

p. 355. ad Virgil. Aen. T. II. p. 265 sqq. Schweigh. ad Athen. T. IV. p. 24. Bouchaud. l. c. p. 55. Creuzer. ueb. histor. Kunst. d. Griech. p. 74. Weichert. ueb. Apoll. Rhod. p. 175. Wuelln. l. c. p. 8 sq., omnes erraruut; Boeckh. autem ad Pind. T. II. P. 2. p. 233. primus monuit, Samium esse ab Milesio secernendum, quem sequuti sunt: Panofk. Rer. Samior. p. 94. C. O. Muell. Prolegg. p. 95. Hoeck. Cret. T. I. p. 57. T. II. p. 40. Henrichs. l. c. p. 92. et nunc Welcker in Seebod. Arch. für Philol. u. Paedag. 1830 Nr. 9. totum locum lucide atque egregie pertractavit) dixit Homerum vixisse belli Thebani tempore cf. Tzetz. Exeg. Iliad. p. 150: *Διονύσιος ὁ κυκλογράφος τὸν Ὁ — — ἐπ' ἀμφοτέρων φησὶν εἶναι τῶν στρατ — — βαϊκῆς καὶ τρωϊκῆς*, quem locum Osann. in Ann. qui dic. Hermes 1828. fasc. II. p. 195, aliis reliquit restituendum; quum autem sit in Procl. praefat. ad Hesiod. p. 7. Gaisf. (Poet. Gr. Minor. T. III.) *Διονύσιος ὁ κυκλογράφος φησὶν τὸν παλαιὸν Ὅμηρον ἐπ' ἀμφοτέρων ὑπάρχειν τῶν Θηβαϊκῶν στρατειῶν καὶ τῆς Ἰλίου ἁλώσεως*, in Tzetzae l. c. lego: *Διονύσιος ὁ κυκλογράφος τὸν Ὅμηρον ἐπ' ἀμφοτέρων φησὶν εἶναι τῶν στρατειῶν Θηβαϊκῆς καὶ τρωϊκῆς*. — Denique carmina ab Homeridis profecta saepe adscribuntur Homero, Cypria: cf. Henrichs. l. c. p. 8 sq. *Οἰχαλίας ἅλωσις*: Wuelln. l. c. p. 54. *Ἀμαζονίς*: cf. Wuelln. l. c. p. 57. Leschis Ilias parva: cf. Wuelln. l. c. p. 89; *Νόστοι* cf. Wuelln. l. c. p. 94. Eodem modo Hesiodo tribuuntur carmina, quae ab ejus discipulis confecta sunt, uti Catalogus Mulierum al. ut veteres ipsi jam animadverterunt, qua de causa Pausanias nusquam Eoeas Hesiodo adjudicat: cf. Siebel. ad Paus. IX, 31, 4. p. 102. et Lucianus dicit Dissert. c. Hesiod. c. 4. *μηδέν ἐστι τῶν ἐρραψῳδημένων ἀπ' ἐμοῦ*. (i. e. *Ἡσιόδου*) Cf. Aelian. Var. Hist. XII, 36. et Pausan. IX, 31. 4. coll. IV, 2, 1.

maxime in Scholiis Venetis ad Homeri Iliadem hic illic dispersa inveniuntur, quod tum inprimis usu venit, ubi antiqui critici versus ab Homero non compositos esse, utpote qui ἡσιοδεῖον χαρακτῆρα [3]) prae se ferant, contendunt. Verum enim vero etiam rerum, quae canuntur, delectus [4]) suadet Homericae scholae carmen nostrum adscribere, quum Homeridae [5]), qui, ex Graecia oriundi, in colonia cum terrae urbisque patriae tum rerum a patriae regibus [6]) gestarum gloriam summo opere praedi-

---

63) Cf. Schol. Venet. ad Hom. Il. Σ, 38. Ω, 614-617., 624. Phot. Biblioth. Cod. 190. Bekk.

64) Cf. Hermann. Opusc. T. I. p. 132. O. Mueller. in Goett. Gelehrt. Anz. 1828. p. 1821 sq.

65) Post Trojae expugnationem Aeoles e septentrionalibus Thessaliae et Achaei ex australibus Peloponnesi regionibus pulsi iter in Boeotiam et Thraciam, quae tunc dicebatur, (cf. C. O. Muell. Orchom. p. 377 sq. Dor. T. I. p. 9. Macedon. p. 11. Bode Orph. p. 109. J. H. Voſs ad Hom. Hymn. in Cerer. p. 12. Wachsm. Hellen. Alterthumsk. T. I. P. 1. p. 33 sq., indolem vero Thracum non satis Schlegel Gesch. d. Poes. d. Griech. u. Roem. T. I. P. 1. p. 11 sq. perspexit, ut e laudatis VV. DD. scriptis sequitur) tendunt, Strab. IX, p. 631. et subactis incolis partim in Thracia remanent, partim cum Thracibus conjuncti insulas propinquas tumque Asiam minorem petunt, et ibi multas colonias condunt: Dissen. Gött. Gelehrt. Anz. 1827. p. 26 sq. Wachsm. Hellen. Alterth. T. I. P. 1. p. 98 sq.

66) Qui erant Achaei. At in Asia minore, quum Graeci in illis regionibus, ubi heroes, quos summo opere celebrabant atque honorabant, quos omnibus laudibus ornabant et cumulabant, summam sibi gloriam collegerant, ipsi versarentur, qui potest cuipiam mirum videri, si ibi poesis in patria jam terra culta valde efflorescere inciperet et ad talem mox eveheretur perfectionis gradum, ut patriae poeseos splendorem si non perderet plane, tamen minueret at-

care neutiquam abstinebant, carmina componere studuerint, quae, quantum ipsi valerent, ad regulas ab Homero positas se applicarent, unde quantum interfuerit inter haec et Hesiodea necesse est appareat. Neque vero inventu difficile hoc erat et arduum, quoniam in eo potissimum Homerica differunt ab Hesiodeis, quod in illis personarum facta eorumque agendi ratio quam vividissime depingitur [7]), et nullo plane loco actio, quam dicunt, desideratur, in his vero magis perlucet studium didactica [8]), ut ita dicam, carmina componendi, quo illa ipsa actio et alacritas reprimitur valde. Quae si quis attente percogitaverit, eum cuinam scholae adjudicanda sit Thebais, non putaverim diu posse dubitare et Thierschii [9]) in ipsa Graecia viventi

---

que infringeret? Cf. Dissen. l. c. p. 27. V. D. in Ann. q. dic. Hermes 1821. fasc. IV. p. 333. Weisse ueb. Stud. d. Homer. p. 161 sq.

67) Inde est explicandum, cur in Homero semper personae introducantur dicentes, quod an factum sit in omnibus Hesiodeis carminibus, valde dubium est; in Theogonia rarissime loquuntur, qui describuntur; eodem modo videtur res se habuisse in Eoeis; de Catologo mulierum valde dubia res est.

68) Cf. Thiersch in Denkschr. d. Münch. Acad. l. c. cui recte adstipulatur Passov. in Jahn. Annal. Philol. et Paedag. T. I. p. 153; his sine causa obloquutus est Schoell. Gesch. d. griech. Literat. T. I. p. 130. ed. Germ. Neque vero mihi quis objiciet in locis allatis tantum de Oper. et Dieb. dici, quum hoc carmen Hesiodeorum sit antiquissimum, Pausan. IX, 31, 4. Thiersch l. c. p. 32. Schlegel. l. c. p. 181 sq. et ex veterum testimoniis pulcherrimum; cf. Schlegel. l. c. Dissen Explicatt. ad Pind. T. II. P. 2. p. 528. Carmen quod Eumelo tribuitur, Bugonia, etiam est ex mea sententia carmen agricolare cf. Weichert. l. c. p. 191. Beckmann. ad Antig. Caryst. p. 36.

poetae carmen adjudicantis sententiam assensione comprobare, quandoquidem et auctor et argumentum, quod quidem sine dubio Thierschium ad modo prolatam opinionem adduxit, contra illam pugnent. Et non solum Homericum carmen fuit, sed inter multa, quae ex hac schola orta sunt, id fuit, quod ad praeceptoris carmina proxime accessit, ut Pausaniae [70]), cauti in ejusmodi rebus atque egregii arbitri [71]), judicio confisi, confidenter pronuntiamus. Quum vero de Pausaniae loco, qui huc pertinet, quae nobis disputanda sunt, arcte cohaereant cum quaestione, quonam tempore composita sit Thebais, hanc pro viribus tractabimus. Circumspicienti mihi, num quid forte invenirem, quod disquisitioni nostrae viam monstraret, primo se obtulerunt Hyperborei, quorum mentio [72]) in ea Thebaidis parte facta est, quae Ἐπίγονοι vocatur. Populum hunc — liceat uti hoc verbo — in Graecorum notitiam venisse circa Olympiadem tricesimam si ex J. H. Vossii [73]) sententia esset statuendum, carmen non potuisse ante hanc Olympiadem confectum esse in promtu est; at vero fabulae de Hyperboreis, ut multis argumentis docuit O. Muellerus [74]), antiquissimae sunt, et Herodotus nihil agit, nisi ut primos, qui

69) Cf. Denkschr. d. Muench. Acad. l. c. p. 32; idem credere videtur Franck. Callin. p. 22.

70) Cf. IX, 9, 3. cf. infr.

71) Cf. Siebel. ad Pausan. T. I. praef. p. XI. Thiersch. l. c. p. 25.

72) Herod. IV, 32. ἀλλ᾽ Ἡσιόδῳ μέν ἐστι περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα, ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ ἐν Ἐπιγόνοισι: et si antiquiores potuisset excitare testes Herodotus, hoc certe fecisset. Cf. supr. not. 37.

73) Cf. Weltkund. in Jen. Liter. Zeit. l. c. p. XX.

74) C. O. Muell. Dor. T. I. p. 267 sq. Prolegg. p. 419, ubi recte Alcman affertur (ex Schol. Sophocl. Oed.

inter Graecos populi mentionem injecerint, breviter indicet. Sunt illi Hesiodus [5]) et Homerus in Epigonis, si carmen hoc ab Homero est profectum. Quod si causam quaeris, cur Homerum non existimet auctorem Herodotus, illa in eo indubitate sita est, quod carmen ab Homerida compositum esse aut certe sciebat, aut hoc ex carminis indole conjiciebat. Neque possumus facere, quin, post Olympiadem tricesimam, ubi ut e Leschis [6]) carminibus, quae immeritis laudibus extulit Jacobsius [7]), cognoscimus, epica poesis degenerabat, lyrica [8]) vero florebat, carmen ortum esse credamus, quod Homerica si non superaret, tamen pulchritudine fere aequipararet. Et hic ipse Pausaniae locus, cui hanc de Thebaide notitiam debemus, quaestioni

---

Colon. 1248. fr. CXXIII. Welck.) — Cf. de Hyperboreis Uckert. Geogr. der Griech. u. Roem. T. II. P. 1. p. 237. Schubert de Hyperbor. 1826, qui non satis refutavit Vossium.

75) Idem ex Hesiodo affert Schol. ad Aeschyl. Prom. Vinct. 803; conjicerem hoc infuisse in Catalogo mulierum, quum res, quae ad historiam et geographiam spectant et ex Hesiodi libris citantur, plerumque ex hoc poemate haustae sint. Accedit, quod in Catalogi libro tertio de Argonautarum expeditione: cf. Harpocrat. s. v. *Μακροκέφαλοι ἔθνος — οὗ καὶ Ἡσίοδος ἐν τρίτῳ γυναικῶν καταλόγῳ μέμνηται.* cf. Phot. Lex s. v. *ὑπὸ γῆν οἰκοῦντες.* Schol. ad Apoll. Rhod. Arg. II, 181. *Ἡσίοδος μὲν ἐν τῷ γ' τῶν καταλόγων πεπηρῶσθαι φησὶ τὸν Φινέα — — διὰ τὸ ζωὴν μακρὰν ὄψεως μᾶλλον ἑλέσθαι*; et de Ulixis erroribus (J. H. Voſs. Weltk. l. c. p. XXII.) dixit.

76) Lesches vixit circa Olymp. XXX: cf. supr. not. 61. Wuelln. l. c. p. 88.

77) Cf. Prolegg. ad Tzetz. Hom. cett. p. XXI sq.

78) Alcman. Stesichorus. Schoell. Gesch. d. griech. Lit. T. I. p. 147 sq.

lucem affundit. Etenim quum primis Olympiadibus [79]) scholam Homericam maxime floruisse probabile sit, non dubito, quin carmen, Homericis simillimum, hoc ipso tempore compositum sit, nam *ἐν τοῖς πάνυ παλαίοις τοὺς τοῦ κύκλου ποιητὰς τιθέασι*, Clemens Alexandrinus dicit [80]); accedit, quod omnes res, quae in carmine nostro descriptae repperiuntur, dico sermonem, quantum licet e fragminibus nobis servatis perspicere, versus, qui colorem Homericum repraesentant, ita sint comparatae, ut nulla indicia serioris aevi [1]), quo haec vertebantur et mutabantur in pejorem partem, prae se ferant. Nunc fortasse contingit, litem inter VV. DD. de laudato Pausaniae loco [2]) componere ac dirimere. Etenim antiquum poetam, Callinum, ut Salmasius [3]), Schottus [4]), alii [5]) scribendum conjecerant, ibi intelligendum esse negavit Franckius [6]), et nomen Καλλῖνος contra Ruhnkenium [7]) Καλλιμάχῳ conjicientem ita defendit, ut de ejusdem nominis philosopho peripatetico co-

---

79) Arctinus: cf. Wuelln. l. c. p. 81 sq.

80) Stromm. I. p. 333. C.

81) Cf. Naeke ad Choeril. fragm. p. 64 sq.

82) IX, 9, 3. *Ἐποιήθη δὲ ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη Θηβαΐς· τὰ δὲ ἔπη ταῦτα Κάλαινος, ἀφικόμενος αὐτῶν ἐς μνήμην, ἔφησεν Ὅμηρον τὸν ποιήσαντα εἶναι. Καλαίνῳ δὲ πολλοί τε καὶ ἄξιοι λόγου κατὰ ταὐτὰ ἔγνωσαν· ἐγὼ δὲ τὴν ποίησιν ταύτην μετά γε Ἰλιάδα καὶ τὰ ἔπη τὰ ἐς Ὀδυσσέα ἐπαινῶ μάλιστα.*

83) Cf. Exercitt. Plin. p. 598.

84) Ad Procl. Chrestom. in Hephaest. Gaisfordii p. 423 sq.

85) Cf. Burmann. ad Vales. Emendatt. p. 110.

86) Callin. p. 22 sq.

87) Ad Callim. fragm. T. I. p. 439. Ernest.

gitet; scilicet si veterem illum poetam ab hoc loco non removisset, tota ejus de Callini aetate ratiocinatio ad nihilum redacta esset; nihilominus autem Welckerus [88]) cogitare videtur de poeta elegiaco et aperte hunc in Pausaniae loco restituit. C. O. Muellerus [89]), addens contra Franckium, Olympiade vicesima quinta illum vixisse. Et Franckii sententiam ob artis criticae leges rejicere debemus, quia nimis ille audax est, qui pro hominis plane ignoti nomine philosophum ignotum et fere ignobilem, ad quem nullo pacto in re gravissima Pausanias provocasset, in scriptoris verba intrudit, quamquam non nego, a philosopho peripatetico judicium de Thebaidis auctore exspectari posse; verum nihil in hac re Franckius efficit Aristotelis exemplo, quippe qui scripsit librum, qui est de poesi, in quo bene poterat, uti fecit [90]), de Margite Homerico agere; ejusdem autem argumenti librum Callinum istum scripsisse, non demonstravit Franckius. Neque quod idem Franckius dicit, multorum qui de hac re optimum praestare potuissent judicium, cum scripta tum nomina in communi literarum naufragio periisse, id ejus rem tuetur, quum eodem jure hoc argumento uti possint ei, qui legunt Κάλαινος. Recte autem ex mea sententia Franckius rejecit Ruhnkenii conjecturam [91]), quoniam nimis a codicum ductibus recedit neque in virum, cui ex professo de Thebaide ejusque auctore dicendum

---

88) Aesch. Tril. Prom. p. 372. ubi de Epigonis: welches man nicht gleichzeitig mit der schon von Callinus erwaehnten homerischen Thebais zu denken braucht. At cf. cap. II.

89) Prolegg. p. 141. Cf. Schoell. l. c. T. I. p. 140.

90) Cf. Aristot. Art. Poet. 4, 10.

91) Quam mire defendit Osann. in Annal. qui dic. Hermes. ann. 1828. fasc. II. pag. 221.

erat in *πίναξι παντοδαπῶν συγγραμμάτων*, verba *ἀφικόμενος αὐτῶν ἐς μνήμην* quadrant. Variis igitur VV. DD. sententiis recensitis, jam restat, ut quid nos de loco vexatissimo judicemus, brevi indicemus. Et quum Pausanias gravem testem afferat, ut ex eo patet, quod multi eique non contemnendi viri illum testem sequuti sunt (*ἔγνωσαν*), neque, quamvis idem, quod ejus auctoritatem valde augot, in transcursu tantum Thebaidem commemoraverit, Pausanias ei obloqui audet, sed suam sententiam conjecturae instar proponit, virum, qui magna in antiquitate frueretur auctoritate, a Pausania nuncupatum esse, clare apparet: talis vero quum neque fuerit Calaenus [2]), homo plane ignotus, neque Callinus [3]), philosophus peripateticus, deinde quum verba *ἀφικόμενος αὐτῶν ἐς μνήμην* de poeta cogitare suadeant, et poetae in poematis aliorum [4]) carmina soleant respicere, denique quum in nominibus [5]), praesertim in propriis, codicum in Pausania levissima auctoritas, mutatio vero ipsa fere nulla sit, facere non possumus, quin novissimos Pausaniae editores reprehendamus, quod in Pausaniae textum Callini nomen non posue-

---

92) Ita legunt Gyrald. de vet. poet. T. II. p. 143. Oper. ed. Lugd. Batav. 1696. Siebelis. ad Pausan. IX, 9, 3. C. G. Mueller. de epic. cycl. p. 67 sq.

93) Ipse Franckius pauca affert de hoc philosopho: cf. Franck. Callin. p. 25.

94) Ita Stesichorus de Scuto Herculis Hesiodeo dixit: cf. O. Muell. Dor. T. II. p. 478. Klein. Stesich. fr. p. 71. et notus est Pindari locus, ubi acrem de Simonide et Bachylide censorem egit: Olymp. II, 195 sq. Boeckh., ubi a Scholiasta et Boeckhio Expll. ad Pind. T. II. P. 2. p. 133. propositam interpretationem recte contra Tafel. Dilucidd. Pind. T. II. tuentur Neue fragm. Bachyl. pag. 3 sq. et C. O. Mueller in Goetting. Gel. Anzeig. 1827. p. 95.

95) Cf. Valcken. Diatr. Eurip. p. 290.

rint. — Voelckerus [95a]) denique contendit, jam ante Hesiodum affuisse Thebaides. Nos quidem putamus, in definienda Homeri atque Hesiodi aetate acquiescendum esse in Herodoti [95b]) sententia, quum hanc accurata historiae contemplatio firmare videatur; qua de causa, si nostram respexit Voelckerus Thebaidem, eum a vero aberrasse judicamus. — Est igitur Homerida et unus [96]), quidem, carminis nostri auctor, uti omnia, quae possunt cum e veterum scriptis tum ex ipso carmine afferrri, evincunt, et recentiorum [97]) solummodo error est, Antimacho carmen adscribere, cujus erroris origo primum in eo sita est, quod Antimachus cyclicis poetis adnumerabatur [98]); quum enim Antimachea Musa Alexandrinis [99]) placeret, in poetarum epicorum canonem [100]), a Ruhnkenio [1]) recentiore demum aevo restauratum, ille receptus est; deinde a serioribus inter poetas antiquissimos [2]) numera-

---

95 *a*) Mythol. d. Japet. Geschl. p. 276.

95 *b*) Herod. II, 53.

96) Quod Hoeckii causa moneo, cf. Creta T. II. p. 324. *Cf.* not. 35.

97) Primus est Schol. ad Aristoph. Pac. 1269. cf. infr. Gyrald. de vet. poet. p. 147. A. Reines. Var. Lectt. p. 36. Schott. ad Procl. Chrestom. p. 419. Gaisf. Casaubon. ad Athen. VII. p. 277. T. IV. p. 24. Schweigh. qui Tom. VI. p. 459. Casauboni errorem correxit; Schwarz Dissert. Sel. p. 41. Fabric. Bibl. Gr. T. I. p. 379.

98) Schol. ad Horat. Epist. II, 3, 136. ubi cf. Wieland. T. II. p. 226, qui vero de poetis cyclicis in errore versatur.

99) Cf. Barth. ad Stat. Theb. I, 452.

100) Fabric. Biblioth. Gr. T. I. p. 380. Harl. Schellenb. ad Antim. Reliq. p. 38. Heyne Excurs. I. ad Virg. Aen. II. p. 264.

101) Cf. Ruhnk. Histor. Crit. Oratt. Graec.; add. Wyttenb. Vit. Ruhnk. p. 146.

102) Cf. Phot. Biblioth. p. 103. Bekk.

tus, a recentioribus et pro cyclico poeta et pro cyclicae Thebaidis auctore habitus est, quum eum Thebaidem confecisse constaret. Nunc quidem nemo [3]), opinor, Antimachum et cyclicae Thebaidos auctorem confundet, et jam diu [4]) fuerunt, qui hujus erroris participes non essent, nam opponitur aperte Thebaidi cyclicae Antimachea a Pausania [5]), uti jam vidit Siebelis. —

Caput IV.

THEBAIDIS FRAGMENTA.

1. Ἄργος ἄειδε θεά, πολυδίψιον, ἔνθεν ἄνακτες — Argos cane, Dea, valde siticulosum, unde reges

initium plane Homericum, quod servavit auctor Certam. Homer. et Hesiod. p. 492. Loesn. Quod ad verba attinet, fere nihil inest difficultatis; vox sola πολυδίψιον propter VV. DD. conjecturas paucis est illustranda. Δίψος est sitis, δίψιος sitiens,

103) Cf. Heeren Bibl. f. alt. Lit. u. Kunst. fasc. IV. 60 sq. Heyne ad Apollod. T. II. p. 363. C. O. Mueller. Orchom. p. 225. Welcker. Aeschyl. Tril. Prom. p. 359. ej. Append. p. 149. Wuelln. l. c. p. 22. Henrichs. l. c. p. 22. Bach. in Jahn. Ann. Phil. et Paedag. T. VI. p. 211. Thudich. Sophocl. vers. T. I. p. 288.

104) Salmas. ad Solin. p. 595. G. 598. B. Kuester. ad Suid. s. v. Ἀντίμαχος. Valcken. ad Eurip. Phoeniss. p. 130. ed. Lips. Brunck. ad Arist. Pac. 1269. Schellenb. ad Antim. Reliq. p. 23. Harless. ad Fabric. Bibl. Gr. T. I. p. 379. 391.

105) Cf. Paus. VIII, 45, 5. Itaque superfluum est, hunc locum tam fuse tractare, quam C. G. Mueller. l. c. p. 66 sq.

qua de causa de pulvere [6]) dicitur, πολυδίψιος igitur significat valde sitientem, qui aquam valde desiderat; itaque non recte Athenaeus [7]) nostrum aut Homericum locum respiciens, explicat πολυπόθητος. Est enim perpetuum Argorum epitheton, et jam apud Homerum [8]) invenitur; Hesiodus [9]), verbis mutatis idem dixit, quod, uti omnia ejusmodi [110]), e fabulis originem suam ducit [1]). Necesse igitur non est, scribas cum Politio [2]) πολὺ δ'ἴψιον, quod, etiam si nolles monere, inferri hac conjectura vocem Homero inauditam, sensus jam respuit; idem valet de Spanhemiano πολυΐψιον [3]); et stant pro vera lectione grammaticorum explicationes [4]). — Si liceret ex hoc uno versu de toto carmine conjecturam facere, sane dignum illud fuisset Homero, quod si hoc fragmentum cum aliorum poematum exordiis comparamus,

---

106) Cf. Sophocl. Antig. 246. 429.

107) Cf. Athen. X, p. 433. E. ubi plura de vocibus δίψος et διψῆν afferuntur.

108) Cf. Hom. Il. IV, 171. add. interpp. ad Eurip. Alcest. 576.

109) Ἄργος ἄνυδρον ἐὸν Δαναοὶ θέσαν Ἄργος ἔνυδρον: cf. Gaisf. ap. Dindorf. Hes. p. 91.

110) Nitzsch. ad Hom. Odyss. I, 38. Creuzer u. Hermann Briefe üb. Hom. u. Hes. epist. IV.

111) Eustath. et Schol. Venet. ad Hom. Il. IV, 171. Nitzsch Mythol. Lexic. T. I. p. 184. Klopf.

112) Ad Eustath. p. 1106. edit. Florent. Cf. Passow. Lexic. s. v. πολυδίψιος.

113) Spanh. ad Callim. hymn. in Pallad. p. 656.

114) Cf. Spanheim. ad Callim. hymn. in Pallad. v. 46. Dind. ad Hesiod. p. 91. add. Etymol. Magn. s. v. Ἀπία — — Ἄργος ἡ ἐν πολλοῖς ἔτεσι διψήσασα.

egregie confirmatur; afferam e multis [5]) Iliadis parvae a Lesche [6]) compositae initium:

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὔπωλον
ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος

ubi languida est oratio et versus claudicant, ut recte id dicas ab Horatio [7]) asperioribus facetiis perstrictum esse; neque quemquam fugi et in eo poeseos serioris epicae vestigium latere quod Musam neque in carminis vestibulo alloquitur poeta neque rogat ut eum in carmine pangendo adjuvet, vetustis poetis sane non formula sola et ritus quidam, sed Deorum adoratione inque hos pietate ita erant incensi, ut Musam negligere nefas [8]) putarent. Fortasse apud Leschem, uti apud Virgilium [9]), post prooemium Musa invocabatur. — Nostrum versum sine dubio breve prooemium excepit, in quo ex more Homerico [120]), quid sibi propositum esset, declaravit poeta, hunc fere in modum: Argos 'celebra, Dea, urbem illam, ex qua contra Thebas multis copiis duces

115) Quae collegerunt Schrad. ad Mus. p. 72. ed. Lips. Brunck. ad Apoll. Rhod. Argon. I. init. T. I. p. 189. ed. Lips.

116) Cf. Vit. Hom. c. 16. p. 5. Barnes. — Olymp. 33. vixit Lesches: Cf. Not. 76.

117) Cf. Horat. Epist. II, 3, 136 sq.

118) Etiam lyrici plerumque sequuti sunt epicos poetas: cf. Alcman. fragm. I. II. IV. V. VIII. Welck. Stesich. nr. LV. Klein., quamquam Leschi viam monstrasse videntur: cf. Alcm. fr. XXXI. Welck. Plura collegit de hac re Noehden: cf. Seebod. Archiv. f. Philog. u. Paedag. 1829. Nr. 52.

119) Cf. Virg. Aen. I, 8.

120) Cf. W. Mueller Hom. Vorsch. p. 158. Nitzsch. ad Hom. Odyss. I, 9. Dissen. in Gott. Gelehrt. Anz. 1827. p. 43.

egressi sunt celeberrimi, et Thebanos multis malis perlatis vicerunt urbique patriae summam gloriam comparaverunt. — Versu primo videtur defendi posse conjectura, secundum quam carminis initium sive librum primum constituemus; etenim describitur prooemio absoluto, quinam duces et quo modo ex Argis profecti sint; succurrit nunc optime Ἀμφιάρεω ἐξελασία [1]), quae nihil nisi Amphiarai discessum sive librum primum significat, uti statuit C. O. Muellerus [2]). Non autem solius Amphiarai exitum descripsit poeta, sed totum exercitum discedentem adumbravit; quo ordine, non potest dici. Fortasse primus erat

Adrastus, Talai filius [3]), principum princeps, qui et Nestoris et Agamemnonis partes in Thebaide egisse videtur; vir enim est eloquentissimus [4]), quapropter μελίγηρυς nominatur: affertur paucis qui factum sit, ut contra Thebas proficiscatur, et mentione generorum facta, poeta pergit ad

---

121) Cf. Cap. I.

122) Cf. Handb. d. Archaeol. p. 567. ubi dicit de hac inscriptione: "ein Hauptthema der cyclischen Thebais" quod sine dubio nihil significat, nisi accurate descriptum esse in carmine exitum Amphiarai.

123) Cf. Apollod. I, 9, 13; de nomine ejus cf. O. Muell. Dor. T. II. p. 364. Voelcker. Mythol. d. Japet. Geschl. p. 171. Welcker. in Schwenck. Myth. Etym. Andeut. p. 302. De ejus eloquentia cf. Boeckh. ad Pind. T. II. P. 2. p. 155, C. O. Muell. Dor. T. II. l. c.; hinc μελίγηρυς dicitur: Plat. Phaedr. §. 118: τί δαί; τὸν μελίγηρυν Ἄδραστον οἰόμεθα cett. ubi cf. Heind. p. 347. neque dubito, quin hoc ex epica poesi sumptum sit; cf. Tyrt. III, 8. ibiq. Klotz p. 115.

124) Consilia igitur sine dubio semper dedit optima, ut Nestor.

Tydeum, Oenei ex Periboea secundum Thebaidis [5] auctorem filium ταύτην (sc. Περίβοιαν) δὲ ὁ μὲν γράψας τὴν Θηβαΐδα πολεμηθείσης Ὠλένου, λέγει λαβεῖν Οἰνέα γέρας; fuit Aetolus, et cum Adrasto [6] ex matre conjunctus, ad quem patria profugus et consobrinorum caede [7] pollutus venit et Deipylam [8] in matrimonium ducit. Fuit homo statura brevis [9], at vir fortissimus et gratia Minervae [130] florens. Fortasse hoc loco memorata est ejus cum Polynice [1] pugna.

Polynices Oedipi filius; multa in carmine inerant de Labdacidarum gente, uti fragmenta [2] probant; nec minus epici poetae, ut tragici hujus stirpis fata describere amant; exstat enim Oedipo-

---

125) Cf. Apollod. I, 8, 4. Schol. Ven. ad Hom. Il. XV, 113. Masler. ad Valer. Flacc. Arg. I, 387. Ad hoc bellum non pertinet Hom. Il. IX, 525.

126) Cf. Clavier. ad Apollod. T. II. p. 397.

127) Videtur secundum Thebaidem hanc rem enarrare Schol. ad Hom. Il. XV, 113: ὁ δὲ Τυδεὺς Οἰνέως καὶ Περιβοίας τῆς Ἱππότου (scr. Ἱππονόου), ὃς ἀνεψιοὺς ἐπιβουλεύοντας Οἰνεῖ Λευκωπέα καὶ Ἀλκάθουν ἀπέκτεινεν ἀγρόθι, σὺν αὐτοῖς δὲ ἄκων καὶ τὸν πατράδελφον Μέλανα. συνεδαίνυτο γὰρ αὐτοῖς, καὶ φεύγων τὸν φόνον ἧκεν εἰς Ἄργος καὶ καθαρθεὶς ὑπὸ Ἀδράστου γαμεῖ Δηϊπύλην, τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, coll. Schol. Ven. ad Hom. Il. XV, 120. IV, 376.

128) Cf. Heyne Observv. ad Apollod. p. 245. Valcken. ad Schol. ad Eurip. Phoen. 412.

129) Hom. Il. V, 801. ibiq. Eustath.

130) Hom. Il. X, 285. ibiq. Schol. et Eustath.

131) Eurip. Phoen. 410. Apollod. III, 6. Clavier. ad Apoll. T. II. p. 115. Stat. Theb. I, 408 sq.

132) Cf. v. 2 sqq.

dia [3]), in Cypriis [4]) a Nestore in episodio Oedipi facinora et mala narrabantur, Asius in genealo-

---

133) Hoc carmen omnino Labdacidarum historiam pertractavit; duo versus de Haemone, Creontis filio, citantur a Schol. ad Eurip. Phoen. 1748. ubi Valcken. Oedipodiam esse carmen cyclicum conjecit; certum hoc non est, et ego valde dubito de hac re, quum in Thebaide et Cypriis (cf. n. 134.) Labdacidarum fabulae narratae essent et res in cyclum bis ponere certe ei vitavissent, qui illum componerent; fortasse e parte Oedipodia in cyclo inerat. Auctorem affert marmor ab Heeren. in Bibl. f. alt. Lit. u. K. fasc. 4. p. 59. explicitum Cinaethonem, qui secundum Eusebium vixit Olymp. V.; cf. Heer. l. c. p. 59., Lacedaemonius dicitur, Valcken. ad Theocr. Idyll. ιη, 51. Fabric. Bibl. Gr. T. I. p. 508. Harl. Grodd. Init. hist. liter. Gr. T. I. p. 38., quod neminem, opinor, morabitur: cf. O. Muell. Dor. T. II. p. 373. Prolegg. p. 433. Welcker. Aesch. Tril. Prom. p. 356.; tribuitur ei falso *Ἰλίου πέρσις*: Schol. Vatic. ad Eurip. Troad. 833.; Heraclea, Wuelln. l. c. p. 52. C. O. Mueller. Dor. T. II. p. 477.; Telegoniam adscribunt Wuelln. l. c. p. 96. Weichert. ueb. Apoll. Rhod. p. 239.; sine dubio scribendum est: "Genealogia", ut elucet e Pausaniae verbis IV, 2, 1. e quibus quum recte derivavissent Meurs. Miscell. Lacon. IV. c. 17. Heeren. l. c. p. 57. Heyne ad Apollod. III, 11, 1. C. O. Muell. Dor. T. I. p. 51. Prolegg. p. 63. Grodd. l. c. Cinaethonem genealogum esse, sine causa eis obloquutus est Weichert. l. c. p. 239. Quum vero solum illud marmor Cinaethoni Oedipodiam tribuat, hujusque auctoritas non major sit quam Schol. Vat. ad Eurip. Troad., dubitari potest, utrum auctor sit nec ne.

134) Auctor est Procl. in Chrestom. p. 24. Henrichs. *Νέστωρ δὲ ἐν παρεκβάσει διηγεῖται αὐτῷ — — καὶ τὰ περὶ Οἰδίπουν καὶ τὴν Ἡρακλέους μανίαν* cett. Fragmenta quae huc facerent, e Cypriis non sunt servata.

güis [5]), **Pisander** [6]) in **Heracleis**, auctor **Alcmaeonidis** [7]) de hac familia loquuti erant; neque **Hesiodus** [8]) ejusque discipuli has fabulas non celebraverunt, et in pluribus etiam carminibus fortasse Oedipi sors [9]) tractata est, quum quaevis fere

---

135) Asius, poeta genealogus, videtur mentionem Labdacidarum ibi fecisse, ubi Epopei gentem persequutus est: cf. Paus. II, 6, 4. et Alcmenen dixit Amphiarai et Eriphylae filiam: Paus. V, 17, 4.; fuit genealogus: Paus. IV, 2, 1. sed etiam carmina de civium moribus composuit: Athen. III, p. 125. C. D. ex quo fragmento tempus, quo vixerit, est definiendum. De hoc poeta cf. **Gyrald.** poet. vet. p. 178. B. interpp. ad Hesych. *s. v.* *ἐπωωπρίδες.* **Valcken.** Diatr. Eurip. p. 59. c. Lugd. **Heyne** Apollod. T. II. p. 353. **Grodd.** In. hist. lit. Gr. T. I. p. 37. Panofc. R. Samior. p. 87. **Fabricius** et **Harlejus** hunc poetam plane praetermiserunt.

136) Cf. C. O. **Muell.** Dor. T. II. p. 476.

137) Alcmaeonidis auctorem de Polynice verba fecisse, ex Apollod. I, 8 4. apparet, haec ex Alcmaeonide afferente de Tydeo: *φυγὼν εἰς Ἄργος ἧκε πρὸς Ἄδραστον, καὶ τὴν τούτου γήμας θυγατέρα Δηϊπύλην, ἐγέννησε Διομήδην.* cf. **Wuelln.** l. c. p. 79.

138) Hesiod. Oper. et D. 160:

καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
τοὺς μὲν ἐφ᾽ ἑπταπύλῳ Θήβῃ, Καδμηΐδι γαίῃ
ὤλεσε μαρναμένους μήλων ἕνεκ᾽ Οἰδιπόδαο cett.

Cf. Schol. ad h. l.; etiam in aliis carminibus de Oedipo sermonem fuisse declarant Scholia Venet. ad Hom. Iliad. XXIII, 679. *καὶ Ἡσίοδος δέ φησιν ἐν Θήβαις αὐτοῦ ἀποθανόντος* (Oedipi) *Ἀργείαν, τὴν Ἀδράστου σὺν ἄλλοις ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν αὐτοῦ κηδείαν*; hic igitur plane alias fabulas sequutus est, sine dubio Boeoticas, uti jam supra not. 49. conjeci.

139) Cf. **Heyne** ad Apollod. III, 5, 7. **Schuetz.** Excurs. I. ad Aeschyl. Sept. contr. Theb. pag. 406 sqq. **Welcker.** Aeschyl. Tril. Prom. p. 354.

urbs ex ea aliquid sibi vindicaret [140]). Qua de causa quid in hujus gentis historia tragici novaverint, difficile est dictu, neque potest pronuntiari, ab eis summa [1]) licentia mythos fabulasque esse mutatas atque exornatas, quum quot posset fabulas eligere tragicus poeta, si de Hercule tragoediam componere volebat, ex eis liqueat, quae C. O. Muellerus [2]) congessit. Verum nunc est difficillimum, probabili tantum conjectura assequi, quid in Thebaide de Oedipo infuerit. Antequam de hac re agam, ipsa fragmenta afferam.

Prius de diris Oedipi fragmentum servavit Athen. XII. p. 465 sq. cujus verba ex Aldina descripsimus Athenaei editione

Αὐτὰρ ὁ διογένης ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης
Πρῶτα μὲν Οἰδίποδι καλὴν παρέθηκε τράπεζαν
Ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα
Χρύσεον ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου.
Αὐτὰρ ὅ γ᾽ ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο
Τιμήεντα γέρα, μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ.
Αἶψα δὲ παισὶν ἑοῖσιν μετ᾽ ἀμφοτέροισιν ἐπάρας
Ἀργαλέας ἠρᾶτο· θεὸν δ᾽ οὐ λάνθαν᾽ Ἐριννῦν.
Ὡς οὔ οἱ πατρῴαν εἴη φιλότητι δάσαιντο
Ἀμφοτέροισι δ᾽ ἀεὶ πόλεμοί τε μάχαι τε.

Quum hi versus a multis [3]) citentur, varia, quae sequitur, lectio nata est.

---

140) Cf. Pausan. X, 5, 2. *ἔδει δὲ ἄρα παθημάτων τῶν Οἰδίποδος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπολειφθῆναι μνημόσυνα.* add. Sophocl. Oedip. Colon. 590, Boeckh. dissert. II. de Sophocl. Antigon. p. 36.

141) Ita Henrichs. l. c. p. 84.

142) Dor. T. II. p. 463 sq. unde emendandus Lobeck. Aglaoph. T. I. p. 269.

143) Cf. Barth. ad Stat. Theb. I, 56. 239. Valcken. ad Eurip. Phoeniss. 67. Schellenb. ad Antim.

Var. Lect.[4]). V. 2. Αὐταρ] B. ἀράς. — 3. Οἰδίποδι] ita libri; formam tuetur Eustath. ad Hom. Odyss. XI. p. 1648. 40 Rom.; Οἰδιπόδῃ Dind. et Hermann. — V. 5. Χρύσεον,] Χρύσειον B. contra metrum; eadem scripturae discrepantia est Athen. XV. p. 682. — V. 6. φράσθη] hanc lectionem sensus postulat; ἐφράδη ex cod. Hurald. et P. scripserunt Schweigh., Schellenb.; at cf. Spitzn. de vers. her. p. 96. — V. 8. Ἐπάρας] PUL.; ἐπ' ἀράς conjecit sine causa Casaub. ad Athen. l. c., receperunt Valcken. et Schellenb.; sequutus est Schweigh., quum hanc lectionem haberet cod. C., cujus auctoritas non magni momenti est. cf. C. G. Muell. l. c. p. 70. — V. 9. Ἐριννῦν] Valckenarium, ἐριννύς legentem refutavit Schellenb.; ἐριννύν legunt Schweigh., Herm., Wuelln., Frank; ego cum Dindorfio ἐρινύν: cf. Blomfield. ad Aeschyl. Prometh. Vinct. 53. 525. Dind. praef. ad Hom. Il. p. IV. Passow. Lex. s. v. — V. 10. 11.] Omnia turbata sunt; cod. C. plane omisit hos versus; ceteri eadem verba atque Aldina repraesentant; Valcken. levi mutatione scripsit ὡς οὐχ οἱ πατρῷά γ' ἐνὶ cett.; in sequenti versu post αἰεὶ infert Schellenb. εἶεν, qui hiatus non est ferendus; Jacobs. edidit ὡς οὐ δῶ, quod claudicat neque carmine epico dignum est; optime vero conjecit idem εἶεν δ' ἀμφοτέροισιν et ita scripserunt Wolf., Welcker., Frank.; caesurae gratia scribemus ἀμφοτέροις αἰεὶ. Auda-

Reliq. p. 79. Wolf ad Hom. Odyss. in fin. Jacobs. Addidam. Animad. ad Athen. p. 247. Wuelln. l. c. p. 59. Hermann. ad Soph. Oedip. Colon. 1377. Franke ad Hom. Hymn. p. 203. Welcker. Aeschyl. Tril. Prom. Append. p. 144. C. G. Mueller l. c. p. 69.

144) Codices Athenaei descripsit Dindorf. Athen. T. I. praef. p. 3 sq.

cior est Hermannus, cujus conjecturas non debebat in textum recipere Dindorfius, quum alias aperta menda non auferat, ne scilicet conjecturas admittat; scripsit autem Hermannus

ὡς οὔ οἱ πατρῷϊ' ἐνηείῃ φιλότητος
Δάσσαιντ', ἀμφοτέροισι δ' ἔοι πόλεμοί τε μάχαι τε

Mea sententia recte rejecit Wuellnerus hanc versuum dispositionem. Ut sub uno conspectu legantur versus emendatiores, apponam eos, ut ego bene illos se habere puto:

Αὐτὰρ ὁ διογενὴς ἥρως ξανθὸς Πολυνείκης
Πρῶτα μὲν Οἰδίποδι καλὴν παρέθηκε τράπεζαν
Ἀργυρέην Κάδμοιο θεόφρονος· αὐτὰρ ἔπειτα
Χρύσεον ἔμπλησεν καλὸν δέπας ἡδέος οἴνου·
Αὐταρ ὅγ' ὡς φράσθη παρακείμενα πατρὸς ἑοῖο
Τιμήεντα γέρα, μέγα οἱ κακὸν ἔμπεσε θυμῷ.
Αἶψα δὲ παῖσιν ἑοῖσιν μετ' ἀμφοτέροισιν ἐπαρὰς
Ἀργαλέας ἠρᾶτο· θεὸν δ' οὐ λάνθαν' Ἐρινύν.
Ὡς οὔ οἱ πατρῷά γ' ἐνὶ φιλότητι δάσαιντο
Εἶεν δ' ἀμφοτέροις αἰεὶ πόλεμοί τε μάχαι τε.

At nobilis heros flavus Polynices primum quidem Oedipo pulcram apposuit mensam, argenteam, Cadmi divina sapientis, tum deinde aureum pulcrum poculum suavi vino replevit. At ille ut animadvertit adposita sui patris pretiosa dona magnam concepit animo iram statimque filiis suis ambobus imprecationes funestas imprecatus est: nec latuit Deam Erinnyn: patria ut bona non illis liceat amice dividere, sed sint perpetua ambobus bella pugnaeque.

Hoc fragmentum cyclicae Thebaidi esse adjudicandum evincunt Athenaei [5]) verba: ὁ δὲ Οἰδίπους δι' ἐκπώματα τοῖς υἱοῖς κατηράσατο, ὡς ὁ

145) Cf. XII. p. 465. F.

τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα πεποιηκώς φησιν, ὅτι αὐτῷ παρέθηκαν ἐκπώματα ἃ ἀπηγορεύκει, λέγων οὕτως.[6]), et nunc sequuntur versus, ad quos alludit Eustathius[7]) hisce verbis: Πολυνείκης καὶ Ἐτεοκλῆς — — ἀπώλοντο ἀλληλοκτονήσαντες διὰ τὰς ἐκ τοῦ πατρὸς ἀράς· ὧν αἴτιον κατά τινας, ὅτι παρέθεντο ἐκεῖνοι τῷ πατρὶ ἐκπώματα, ἅπερ ἐκεῖνος ἀπηγορεύκει. ἦσαν ἐκεῖνα κατὰ τὸν πεποιηκότα τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα πατρὸς ἑοῖο τιμήεντα γέρα, τουτέστι τοῦ Λαΐου — — ἄλλοι[8]) δέ γε βρωμάτων τινῶν χάριν τὸν Οἰδίπουν καταράσασθαι τοῖς τέκνοις ἱστόρησαν, λυπεῖ γάρ ποτε καὶ τράπεζα μὴ γέρας ἔχουσα, ὁποία τις καὶ ἡ κατὰ τὸν εἰπόντα, γεραρὴ τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη[9]). Errant igitur, qui hos versus Antimacho adscribunt[150]). — Cum his versibus conjungendum est aliud fragmentum, quod servavit nobis Schol. ad Soph. Oed. Colon. 1377, quod quomodo cum antecedenti cohaereat in sequentibus ostendemus. Verba sunt: οἱ περὶ Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκην δι' ἔθους ἔχοντες τῷ πατρὶ Οἰδίποδι πέμπειν ἐξ ἑκάστου ἱερείου μοῖραν τὸν

---

146) Ita enim est scribendum, quum Eustathius quoque semper ad ἐκπώματα, non ad ἔκπωμα alludat: cf. Welcker. Append. ad Aesch. Tril. Prom. 145; Athenaei codices praebent etiam lectiones, quas recepimus.

147) Cf. ad Odyss. Λ p. 1684. Rom.

148) Clare haec ostendunt, quam vere Welckerus et Heynius dixerint, grammaticos veteres non legisse Thebaidem: cf. Welcker. Append. ad Aeschyl. Tril. Prom. p. 145.

149) Videtur in his verbis hexameter latere, quem ita refingas

πίονος ἀχθομένη τυροῦ μέλιτός γεραιή.

150) Casaub. ad Athen. l. c. Valcken. ad Eur. Phoen. 68. Schellenb. ad Antim. Rel. p. 78.

ὦμον, ἐκλαθόμενοί ποτε, εἴτε κατὰ ῥᾳστώνην εἴτε ἐξ ὁτουοῦν, ἰσχίον αὐτῷ ἔπεμψαν· ὁ δὲ μικροψύχως καὶ τελέως ἀγεννῶς, ὅμως γοῦν ἀρὰς ἔθετο κατ᾽ αὐτῶν, δόξας κατολιγωρεῖσθαι. Ταῦτα ὁ τὴν κυκλικὴν Θηβαΐδα ποιήσας ἱστορεῖ οὕτως[152])

Ἰσχίον ὡς ἐνόησε χαμαὶ βάλεν, εἶπέ τε μῦθον·
Ὤ μοι ἐγώ, παῖδες μὲν ὀνείδειον τόδ᾽ ἔπεμψαν.
Εὖκτο δὲ Δὶ βασιλῆϊ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
Χερσὶν ὑπ᾽ ἀλλήλων καταβήμεναι Ἄϊδος εἴσω.

Coxam ut vidit humi projecit et verbum dixit: Vae mihi filii hoc probrum miserunt. Precabatur autem Jovem regem et reliquos immortales, ut suis invicem manibus in Orcum descenderent.

Var. Lect. [2]) — V. 13.] *με* Brunck. Tricl. *μοι* Wuelln. Hermann. Franck., *μὲν* tuetur cod. Laurent. Reisig., neque offendit: cf. Hom. Il. IV, 893. Sophocl. Antig. 634. Locell. ad Xenoph. Ephes. p. 266. — *Ὀνείδειον τόδ᾽*] palmariam Buttmanni conjecturam in Schneider. Lex. s. v. *ὀνείδειος* prolatam recte contra Hermannum defendit Wuellnerus, codices vitiose *ὀνειδείοντες*. — V. 14. *Δὶ*] ita optime Buttmannus Gramm. Gr. T. II. p. 405. emendavit; add. Boeckh. ad Pind. T. II. P. 2. p. 225.; codd. et editt. omnes *Διΐ*. — *Βασιλῆϊ*] ita correxit Triclin.; codd. *βασιλεῖ*. — V. 15. *Καταβήμεναι*] *καταβῆναι* ex errore praebet cod. Laurent.; omnes editt. legunt *καταβήμεναι*. —

---

151) Emendate statim adscripsi versus, quum vitiis non valde laborent.

152) Herm. ad Soph. Oed. Col. 1377. Brunck., Reisig., in Schol. ad Soph. Oed. Colon. l. c. Welcker. App. ad Aesch. Tril. Prom. p. 148. Wuelln. l. c. p. 60. C. Muell. l. c. p. 71.

Infuisse in Thebaide multa de Oedipo jam manifestum est; causas enim, cur filiis ita irasceretur Oedipus, addere debebat auctor, easque nunc indicare volumus. Ex antiqua fabula Oedipus Epicasten [3]) duxit, matrem et Laji patris a filio interfecti uxorem, quae, quum facinora perpetrata in lucem prolata essent, se suspendit [4]); liberos vero cum matre Oedipus non genuit, sed Polynicem, Eteoclem, Antigonam et Ismenam, ex Euryganea [5]) suscepit, alios ex alia uxore. Post Epicastae autem mortem Oedipus ex antiqua fabula

---

153) Ita veteres, recentiores *Ἰοκάστη*: cf. Schol. ad Euyip. Phoen. 12. *ἀσφαλίζεται* (scil. *Ἰοκάστη*) *τὴν ὀνομασίαν τῆς Ἡρωΐνης, ἐπεὶ οἱ παλαιοὶ Ἐπικάστην καλοῦσιν, καὶ Ὅμηρος* cett. Hesych. s. v. *καλὴν τ. Ἐπικάστην· ἣν οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον Ἰοκάστην καλοῦσιν*, accuratius est Schol. ad Hom. Odyss. XI, 271. *Ἐπικάστην· παρὰ τοῖς τραγικοῖς Ἰοκάστην*; quos propter locos recte Androtioni restituit *Ἰοκάστην* Siebel. ad Androt. Rel. p. 115. Cf. Muncker. ad Hygin. LXVII.

154) Hom. Odyss. XI, 280.

ἡ δ᾽ ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ᾽ ὑψηλοῖο μελάθρου.

155) Welcker. Aesch, Tril. Prom. p. 358. Eurigaueam habet pro Jocastae epitheto, et addit Thudich. vers. Sophocl. T. I. p. 216 sq. Homeri narrationem hoc flagitare; vix putaverim: cf. Schol. ad Eur. Phoen. 53. ibiq. Valcken. et Schol. Eur. ad Phoen. 1748. *φασὶ δὲ, ὅτι — ἔγημεν* (sc. *Οἰδίπους*) *Εὐρυγάνην παρθένον, ἐξ ἧς αὐτῷ γεγόνασι τέσσαρες παῖδες*, add. Pausan. IX, 5, 5. ubi idem affertur ex Oedipodia, quam in pictura sequutus erat Onatas, de quo cf. C. O. Muell. Aegin. p. 107. Orchom. p. 226. de Phid. dissert. p. 12. Welck. Aeschyl. Tril. Prom. p. 308. Sillig. Catal. Artif. p. 317. Boeckh. ad Corp. Inscriptt. T. I. p. 8. 34: unde apparebit, testem eum esse non contemnendum; cf. Apollod. III, 5, 8.

neque exulavit [156]), neque ipse sibi oculos effodit, ut e fragmentorum vss. 6. 12. apparet [157]). Filii autem, Polynices atque Eteocles [158]), a patre, quem matris furiae [159]) cruciant, procreati, contra hunc rebellionem faciunt et ab imperio remotum in carcerem [160]) dant: qua re peracta ipsi imperium tenent; at quum ad sacrificium quoddam publicum patrem infelicem adduxissent, hic, pristina videns regni ornamenta [1]), gravi dolore commotus eoque ductus est, ut filios expiaret; quum autem eum contemnendi speciem filii induant, graviore eos imprecatione devovet. Causa igitur, cur filios exsecret, non est τράπεζα neque δέπας neque ἰσχίον,

---

156) Hom. Odyss XI, 275.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων
Καδμείων ἤνασσε, θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
ἡ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο cett.

157) Quamquam scio, ἐνόησε etiam significare "intelligebat", quod si ex fragm. cit. versu extricare velles, poetae obscuritatem incusares.

158) Quis natu eorum major fuerit secundum Thebaidis auctorem, non potest definiri, quum opiniones ac sententiae, quae e veteribus scriptoribus afferuntur, inter se non concinant: cf. Argum. ad Aeschyl. Sept. c. Theb. p. 5. Well. Diod. IV, 64. Barth. ad Stat. Theb. I, 143. Valcken. ad Eurip. Phoen. 68. 71. Reisig. Enarr. ad Soph. Oed. Col. p. XXII.

159) Hom. Odyss. XI, 279.
— — — τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ' ὅσσα τε μητρὸς ἐριννύες ἐκτελέουσιν
Cf. Valcken. ad Herod. IV, 149. Siebel. ad Paus. VIII, 35, 2.

160) Cf. Argum. ad Aesch. Sept. c. Theb. p. 5. Well. ἐπεὶ δὲ οὗτοι (sc. filii) τοῦτον (sc. Oedipum) — — ἐν οἰκίσκῳ καθεῖρξαν, κατηράσατο αὐτούς, ὥστε διὰ ξίφους καὶ πολέμου τὴν βασιλείαν διαμερίσασθαι· οὗ ἕνεκα καὶ φοβούμενοι cett.

161) Cf. fragm. v. 3-7.

ut multi cum Eustathio [2]) acceperunt, sed sita est in filiorum impietate, sita est in furiis, quae Labdacidarum gentem occidione occidunt. Nihil igitur est, quod possit derisui esse obnoxium et una cum Scholiasta ad Sophoclis Oedipum Coloneum [3]) peccavit Reisigius [4]), quod, de hac Thebaidis parte calidius ferens judicium, poetae malam atque infelicem inventionem accusavit. Intelligitur nunc fragmenta, quae tractavimus, ad unum idemque carmen pertinere, uti ante nos jam docuit Welckerus [5]), a quo in eo tantum discessimus, quod alio loco aliaque occasione Oedipum diras edixisse statuimus, quoniam facilior nunc videbatur esse poetae excusatio et defensio. — Oedipi vero diris permoti filii, quo patris imprecationes irritae reddantur, imperium ita dividunt, ut alternis [6]) annis

---

162) Athen. XI. p. 465. Eustath. ad Hom. Odyss. XI, l. c.; cf. Not. 148, cujus veritas iterum probatur.

163) v. 1377. cf. supr. pag. 40.

164) Cf. Enarr. ad Oedip. Colon. p. XXIV. aliter jam judicaverant Ruhnk. ad Callim. T. I. p. 429. Ern., Herm. ad Orph. p. 687. Omnino nostro tempore nimis contemnuntur carmina cyclica, quamvis suis virtutibus non careant: cf. Hemsterh. ad Polluc. X, 86. Dissen. in Goett. Gelehrt. Anzeig. 1827. p. 35.

165) Cf. Aeschyl. Tril. Prometh. Nachtr. p. 149 sq. et Aesch. Tril. p. 358, cujus defensio, quamquam satis refutat Reisigium, nunc ne necessaria quidem videtur.

166) Cf. Schuetz. l. c. Apollod. III, 6, 1; Argum. Aesch. Sept. c. Theb. p. 5. Well. — — *συμπεφωνήκασι δὲ, ἵνα τοῦ ἑνὸς ἐξερχομένου τῆς πόλεως καὶ ἀποδημοῦντος, ἐπὶ χρόνον ἕνα ὁ ἕτερος βασιλεύοι, καὶ πάλιν τοῦ ἀποδημοῦντος εἰςερχομένου, ὑποχωροίη ὁ ἕτερος, ὥς ἂν ἐκ ταύτου φύγωσι τὴν ἀράν.*

regnent; sed quum venirent in controversias, Polynices, auctor [7]) rixarum, Argos ad Adrastum [8]) confugit, ibique cum Tydeo certamen [9]) init, quod Minerva fortasse, heroum atque imprimis Tydei [170]) adjutrice, intercedente, Adrastus dirimit [1]) et Tydeo Deipylen, Polynici Argiam [2]) in matrimonium dat. — Breviter in fine aut in initio, quot et quales copias Polynices ducat, enarratur.

Capaneus, Argivus, Hipponoi filius [3]), vir fortissimus atque atrocissimus; fortasse narrabatur hoc loco, quantum in modum Evadne [4]) uxor maritum amaret.

Hippomedon, Aristomachi aut Talai [5]) filius, Argivus.

---

167) Hanc fabulam sequutus videtur Thebaidis auctor, quia tum invisior fit Polynices Argivis et bellum magis injustum, cf. Welcker Aesch. Tril. Prom. p. 357.

168) Cf. Heyne ad Apollod. III, 6, 2. Schuetz l. c. Siebel ad Pausan. IX, 5, 6. Clavier ad Apollodor. T. II. p. 395. cf. Not. 131.

169) Eurip. Phoen. 410. et Euripides saepe e cyclicis poetis hausit: Valcken. Diatr. Eurip. p. 26., Apollod. III, 6. ibiq. Heyn. Schol. Bekk. ad Hom. Iliad. IV, 376.

170) Hom. Il. X, 284 sq.

171) Apollod. III, 6, 1, 5. Stat. Theb. I, 408. ibiq. Barth. Clavier. ad Apollod. T. II. p. 115.

172) Oraculum affert e Mnaseo Schol. ad Eurip. Phoen. 412. ibiq. cf. Valcken., Schol. Bekk. ad Hom. Il. XV. 113. Heyne ad Apollod. T. II. p. 245.

173) Apollod. III, 6, 7. Serv. ad Virg. Aen. I, 48. Valcken. ad Schol. ad Eurip. Phoen. 185.

174) Cf. Eurip. Suppl. 990 sq.

175) Apollod. II, 6, 3. Cf. Klopfer. Mythol. Lexic. T. I. p. 874.

Eteoclus, Iphidis filius [6]), Argivus, nam a Proeto [7]) descendit; eum non omnes inter duces contra Thebanos numerare, monet Apollodorus [8]); ex Argivorum fabula eum affert Pausanias [9]), qua de causa sine dubio interfuit expeditioni; praeterea Iphis quoque Polynicis est amicus, et hunc docuit, quo modo contra Amphiaraum agendum esset.

Mecistheus, filius Talai et frater Adrasti [180]), Argivus; ab omnibus inter duces non est numeratus.

Parthenopaeus, Arcas [1]), non Argivus [2]), nam dicunt, Arcades auxilia Argivis misisse; quae sine

---

176) Apollod. l. c.; Iphis inter Argonautas numeratur, cf. Burmann. Catal. Argon. s. v., qui in eo erravit, quod a solo Valerio hunc ad Argonautas referri dicit: cf. Schol. ad Apollon. Rhod. Argonaut. IV, 228.

177) Ut etiam Capaneus: cf. Apollod. III, 6, 3. — Cf. Eurip. Suppl. 817.

178) Apoll. III, 6, 3, 4. *τινὲς δὲ Τυδέα μὲν καὶ Πολυνείκην οὐ καταριθμοῦσι· συγκαταλέγουσι δὲ τοῖς ἑπτὰ Ἐτέοκλον Ἴφιος καὶ Μηκιστέα.*

179) Pausan. X, 9, 2. *καὶ οἱ ἀπόγονοι Προίτου, Καπανεὺς Ἱππονόου καὶ Ἐτέοκλος Ἴφιος* scil. cum Polynice Thebas oppugnatum iverunt.

180) Cf. Not. 178. Heyne ad Apollod. III, 6, 3. Siebel. ad Pausan. IX. 18, 1. de ejus facinore celeberrime Thebis gesto cf. Hom. Il. XXIII, 677. Pausan. I, 28, 7.

181) Eurip. Phoen. 150 sq. ibiq. Schol. et Valcken., ejusd. Suppl. 888. Aeschyl. Sept. c. Theb. 512. Sophocl. Oed. Colon. 1320. Clavier. ad Apollod. T. II. p. 398.

182) Argivum esse Parthenopaeum ex Aristarcho et Philocle refert Schol. ad Sophocl. Oedip. Colon. 1320. et ab eis est probatum hoc, qui omnes Argivorum duces inter se conjunctos esse volunt. Omnia confundit C. G. Mueller. l. c. q. 73.— Cf. infr.

dubio duxit; fuit filius Atalantae et Melanionis [183]) quamquam Pausanias [184]) Talai filium fuisse, qui contra Thebas profectus sit, aperte dicit, et Euripides ita ejus vitam enarrat, ut Arcadum [185]) dux existimari nequeat. Quum autem Pausanias [186]) in loco, ubi dicit Arcades auxilium Argivis tulisse, ex Thebaide hausisse videatur, melius ducimus, eum pro Arcade habere.

Polyidus [187]), vates, expeditionis Argivorum contra Thebanos Calchas, quem belli participem fuisse jam Heynius [188]) recte ex Athenaeo [189]) collegit; plures hujus nominis vaticinatores inveniuntur, noster autem una cum Amphiarao a Melampode descendit [190]), ad cujus gentem clarissi-

---

183) Klopfer Mythol. Woerterb. T. II. p. 423.

184) Cf. Pausan. III, 12. IX, 18.

185) Eurip. Suppl. l. c.

186) Pausan. IX, 9.

187) *Πολύειδος* unice vera forma est: Valcken. Diatr. Eurip. p. 207. Heyne ad Homer. Il. Vol. VI. p. 484. Lobeck. Aglaoph. T. I. p. 266.

188) Cf. Heyne ad Apollod. III, 3. T. II. p. 221.

189) Cf. Athen. XI, init. Cf. infr.

190) Melampodidae quum esent in tota antiquitate propter vaticinandi artem eis propriam celeberrimi, eos in multis carminibus celebratos esse, non est, quod mireris sis. Hinc multae varietates. Hesiodus in Catalogo Mulierum eorum mentionem fecit: Eustath. ad Homer. Odyss. N, p. 1746. coll. Ruhnk. Epist. Crit. I. p. 109. Lugd., in Eoeis: Schol. ad Apollon. Rhod. I, 118, in Melampodia, ubi omnes videntur clari vates decantati; Simonides: Boeckh. ad Schol. ad Pind. Olymp. XIII. p. 180, Pindarus, qui Amphiaraum summo opere laudavit: cf. Pind. fragm. T. II. P. 2. p. 647. Boeckh., denique Homerus, Odyss. XV, 225. et sine dubio Thebaidis auctor, quoniam et Amphiaraus et Polyidus recta a Melam-

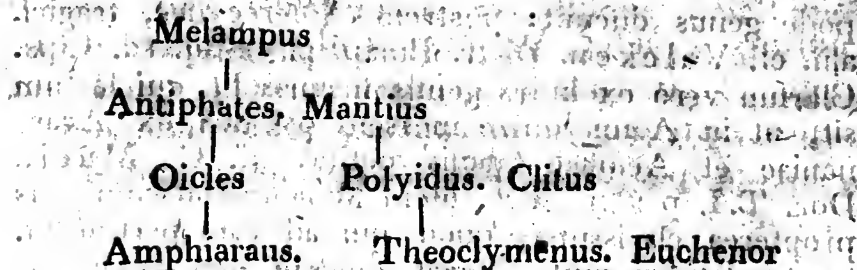
mam eum pertinere praeter Homerum aliosque

pode genus ducunt; postremo Pherecydes, tragici, alii, cf. Valcken. Diatr. Eurip. p. 205 sq. ed. Lips. Clarum vero ex hujus gentis historia fit, qui factum sit, ut in Alcmaeonide inessent plurima ex Acarnaniae et Aetoliae fabulis petita: cf. O. Muell. Dor. T. I. p. 253. Est autem Melampodidarum gens propterea clarissima, quod qui ad eam pertineant, omnes fatidici sunt. Negat quidem hoc Lobeck. Aglaoph. T. I. p. 264 sq. at ita jam rem firmaverat O. Muell. Prolegg. p. 352. ut Lobeckium hunc contra disputasse jure possis mirari. Neque omnia Muelleri argumenta Lobeck. affert eaque studet refutare; nihil enim invenies de Nelidis, exemplo clarissimo; de solo Panthoo et Polydamante dicit. Negat Panthoum Apollinis sacerdotem fuisse, quod, quum Polydamantem, filium ejus, Apollo servasset, Mueller. posuerat, quia testes non adsint, (variarum enim rerum inter se comparationi aut, ut ita dicam, combinationi loco cit. nihil tribuere videtur Lobeck.) negat, Polydamantem vatem fuisse, quippe qui ille ipse ad augures tamquam ad judices provocaverit. Ast vero nonne augur optimus ad alios augures potest provocare, si populo, ut ad vates auguresque se convertat, suadet? Deinde quod de Melampodidis Lobeck l. c. dicit, non omnes vaticinandi scientia praeditos fuisse, id contra virorum nomina pugnat; tum, quod dicit, eis, qui illam scientiam nacti sint, illam Apollinis dono concessam esse, id de Amphiarao quidem et Polyido bene habet, sed non de Theoclymeno, qui in pulcherrimo Odysseae loco (XX, 345 sq.), cujus vim mea saltim sententia plane non perspexit Lobeck. l. c. p. 264, singulari sane, sed etiam solito sapore imbutus est et non ventura naturaliter praesagit. Denique respiciendus est locus Hesiodeus fr. XLVIII. Dind.

Ἀλκὴν μὲν γὰρ ἔδωκεν Ὀλύμπιος Αἰακίδαισι,
Νοῦν δ' Ἀμυθαονίδαις, πλοῦτον δὲ πορ' Ἀτρείδῃσι,

— Stemma, quod servavit Hom. Odyss. XV, 252 sqq.; quum antiquissimum sit, videamus, quo modo variatum sit; Homericum hoc est .

asserit epigramma, quod Pausanias [1]) servavit:

Schol. Bekk. ad Hom. Il. XIV, 664. Pherecydis de hac gente stemma nobis tradunt et hoc quidem; Melampus — Mantius — Clitus — Coeranus — Polyidus — Euchenor et Clitus. — In hoc stemmate varias conjunxit fabulas Pherecydes, nam etiam Pindarus Polyidum *Κοιρανίδαν* dixit: Olymp. XIII, 69. cf. Apollod. III, 3, 1. fortasse secundum fabulas Corinthiacas: cf. Hom. Il. XIII, 665; Clitus II. autem suspectum reddit Coeranum, quum, si Coeranus abesset, e Graecorum more Clitus nomen teneret, quod sensit fortasse is, quem Pausanias sequutus est: I, 43, 5, qui quidem e tragicis videtur hausisse, quoniam Megarae meminit et Clem. Alexandr. Stromm. I. p. 399. Sylb. dicit: *Πολύειδός τε ἐν Ἄργει καὶ ἐν Μεγάροις, οὗ μέμνηται ἡ τραγῳδία.* Stemma autem a Pherecyde compositum satis superque studium prodit extendendarum et amplificandarum genealogiarum, prodiens ex historiae cum mythis conjunctione, quam logographi statuebant. Confusius est Pausaniae l. c. stemma, ubi Abas sine dubio ex Homer. Il. V, 148. in hanc gentem translatus est. Quo autem modo Clitus in Pherecydis stemma venerit, indicavit Lobeck. Aglaoph. T. I. p. 263. Quum autem semper insit in Melampodidarum gente Polyidus, mirum cuique videbitur, qui factum sit, ut in Odysseae loco l. non nominetur vates celeberrimus, sed ejus locum obtineat Polyphides quidam ignotus atque obscurus, quem removere ex Homero nemini hucusque in mentem venerit: cf. Siebel. ad Paus. VI, 17, 4. Sturz. Pherecyd. fragm. p. 211. Lobeck. Aglaoph. T. I. p. 266 not. Etenim restituendus est in Odyss. l. c. *Πολύειδος*, uti sensit for-

Quum autem fieri soleat, ut, si gens aliqua celebris est et valde famosa, variis locis [192]) varia decca fingantur, etiam Polyidi majores a scriptoribus vario modo afferuntur. Praeter Athenaeum id quoque eum expeditioni Argivorum interfuisse docet, quod filii ejus inter Epigonos numerantur, quamquam nescimus, utrum ipse diem obierit supremum ante Thebas, necne.

Amphiaraus, Oiclis filius [193]), Melampodida, vir fortissimus et vates celeberrimus [194]), comparari potest cum Achille, sine quo bellum suscipere non poterant Argivi; simulque celerrimus [195]) fuisse

---

tasse jam Welcker, Aeschyl. Tril. Prom. p. 311., quod evincunt vs. 253. 254.; deinde, quum hic quadrent, quae de Idmone monuit C. O. Muell. Orchom. p. 260., vati plane ineptum est nomen *Πολυφείδης*; denique quum habeat semper et ubique *εἰδέναι* digamma atque hoc certissime cohaereat cum litera *φ*, cf. Thiersch. Griech. Gramm. p. 238., non est, quod commonstrem, quam facile lectio *πολύφειδος* depravari potuerit in *πολυφείδης*.

191) Cf. Pausan. VII, 17, 4. ibique Siebel.

192) In Creta degit Polyidus: cf. Hoeck, Cret. T. III. p. 293., qui meae not. 190. prolatae sententiae adstipulari videtur, quamquam claro et disertis verbis hoc non profitetur; add. Clavier. ad Apollod. T. II. p. 358.

193) Apollod. III, 6, 2. Muncker. ad Hygin. fab. LXX.

194) Cf. Hom. Odyss. XV, 244 sqq. interpp. ad Herod. VIII, 134.

195) Notus est versus Stesichori apud Athen. IV. p. 172 E., fragm. III. Klein.

Θρώσκων μὲν γὰρ Ἀμφιάραος, ἄκοντι δὲ νίκασεν Μελέαγρος

ibiq. Klein. p. 59. Hic locus Valckenario fortasse obversabatur, quum apud Apollod. III, 6. 4. *ἅλμασι* corrigeret: cf. infr.

traditur. Sine dubio in Amphiarai ἐξελασίᾳ, quam nunc tractamus, primum narrata erant viri fata ante bellum, cujus tum particeps erat; interfuerat enim apri Calydonii [196]) venationi et ex nonnullorum sententia Argonautarum [197]) expeditioni. Tum contra Adrastum seditione mota cum eo inimicitias [198]) contraxit, quibus Adrastus ad Polybum [199]), Corinthi regem, confugere cogitur; tempore autem nonnullo praeterlapso in pristinam amicitiam redeunt et Adrastus Amphiarao sororem Eriphylen [200]) in matrimonium dat, certum concordiae pignus. Nullae tunc inimicitiae: at quum Polynices ac Tydeus Argos pervenissent, hosque in patriam reducere agitaret Adrastus, Amphiaraus, infelicem belli finem suamque mortem praevidens, contra expeditionem in concione [201]) vehementer dicit et belli exitum exponens [202]) Argivos maximo opere horta-

196) Apollod. I, 8, 2, 4.

197) Burm. Catal. Argon. s. v. Kleine ad Stesich. fragm. p. 59.

198) Quas falso enarrat Larcher. in Memoir. de l'Academ. d. Inscript. T. XLVIII. p. 256., correxit Dissen. ad Pind. Nem. IX. T. II. P. 2. p. 455.; add. Siebel. ad Pausan. II, 6, 3.

199) Cf. Herod. V, 67. ibiq. interpp. Pausan. II, 6.

200) Ovid. Art. Amat. III, 13.

201) Nam Adrastus solus non poterat bellum decernere: Hom. Odyss. VIII, 25 sq. ubi Alcinous populo indicat, Ulyssem esse reducendum in patriam; cf. Wachsmuth. Hellen. Alterth. T. II. P. 1. p. 159 sq.

202) Amant veteres poetae epici bellorum aut conatuum exitus praedicere; ita in Odyssea Tiresias Ulixi fata nuntiat, XI, 90 sq. in Cypriis Alexandro et Helenae Helenus et Cassandra: cf. Procl. Chrest. p. 20. Henrichs. καὶ Ἕλενος περὶ τῶν μελλόντων αὐτῷ προθεσπίζει καὶ Ἀφροδίτη Αἰνείαν συμπλεῖν αὐτῷ κελεύει, καὶ Κασσάνδρα περὶ τῶν μελλόντων προδηλοῖ; in Iliade parva Graecis Helenus: cf. Proc.

tur, ne levitate quadam animi homines Diis invisos auxilio augeant. Nihilominus sive propter Adrasti [3]) eloquentiam sive propter nimiam Tydei [4]) ferocitatem atque jactationem, bellum decernitur: qua re quum se nihil efficere Amphiaraus intellexisset, se abdidit [5]) eo consilio, ne mortem ante Thebas oppeteret, solique uxori [6]) latibulum, quod sibi elegerat, indicavit. At vero aut Polynices ab Iphide [7]) qua ratione contra Amphiaraum agendum esset edoctus, aut Adrastus ipse Eriphylen [8]) monili illo fatali aureo [9]) corruptam eo adducunt, ut, ubi sit Amphiaraus, illis aperiat; quem nunc ad Eriphylen uxorem ducunt, ut haec, utrum Amphiaraus belli socius futurus sit necne decernat. Eriphyle corrupta e

l. c. p. 83. Wuelln. Ὀδυσσεὺς — Ἕλενον λαμβάνει καὶ χρήσαντος περὶ τῆς ἁλώσεως cett.

203) Qui pro Polynice dicebat. — Cf. supr. not. 201.

204) Hoc significat Aeschyl. Sept. c. Theb. 560. Br. — Cf infr. not.

305) Apollod. III, 6. 2.

206) Cf. Hygin. fab. LXXIII.

207) Cf. Heyne ad Apollod. T. II. p. 245. Ab Apollod. l. c. dissentit Hygin. l. c.

208) Cf. Dissen. ad Pind. Nem. IX. T. II. P. 2. p. 455; sine dubio multa inerant in Thebaide de hac muliere, ut sequentia demonstrant; vidit hoc jam Welcker. in Jahn. Ann. Philol. et Paed. T. IX. p. 255; at non recte idem ibidem mihi videtur dixisse, Aesculapii fabulas in carmine nostro esse celebratas, quum Aesculapii fata a schola Homerica non sint decantata, sed tantum Hesiodeis poetis tractata.

209) Hygin. fab. LXXIII. Hinc apud Hom. Odyss. XI, 326.

— — — *ἴδον, στυγερήν τ' Ἐριφύλην*
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα

Cf. Schol. ad Hom. l. c. Scripsit et Stesichorus Eriphylam, cf. Kleine Stesich. fragm. p. 74 sq.

Polynicis et Adrasti sententia decernit [210]), et Amphiaraus, jam nullum sibi esse refugium bene tenens, ad bellum omnia parat, simulque uxoris fraudem optime perspiciens, ne illa sibi superstes futura sit apud animum suum statuit. Adducit filios, Alcmaeonem atque Amphilochum, et illis praecipit quid, si ipse ante Thebas mortem oppetierit, agendum sit. Majorem natu filium, Alcmaeonem, jure obstringit jurando, ut, si interfectus sit ipse, matrem obtruncet [1]); Amphilocho autem praecepta multa dat et celeberrima, quae egregie Pindarus [2]) secundum Thebaidis auctorem expressit. Jam hujus rei causa Thebais sine dubio veteribus erat celebrata, et multa ex illa in proverbium abierant. Unum eorum carmini nostro praeclare restituit Boeckhius [3]), quum sine auctoris nomine laudaretur [4]) et falso ab Eustathio [5]) Clearcho [6]) tribueretur:

---

210) Cf. Apollod. III, 6, 2, 2-6. Clavier. ad Apollod. T. II. p. 396.

211) Heyne ad Apollod. T. II. p. 257.

212) Fragmenta sola supersunt, quae Boeckhius pro scolii cujusdam reliquiis habet, cf. T. II. P. 2. pag. 650 sq.

213) Pind. T. II. P. 2. p. 652, consentit Welcker. ad Theogn. Reliq. 419. p. 24.

214) Cf. Athen. VII, p. 317. *A. ὁμοίως ἱστορεῖ καὶ Κλέαρχος ἐν δευτέρῳ περὶ παροιμιῶν παρατιθέμενος τάδε τὰ ἔπη, οὐ δηλῶν ὅτου ἐστὶ* et nunc sequuntur vs. cit.

215) Eustath. ad Hom. Odyss. V. p. 1541. Rom. de polypode dicit, — — *διὸ Κλέαρχός τις ἔφη πουλύποδός μοι τέκνον ἔχων νόον, Ἀμφίλοχ' ἥρως, τοῖσιν ἐφαρμόζου, ὧν κε δῆμον ἵκηαι,* ut vitiose in editione recentissima legitur. Eustathium jam notavit Boeckh. l. c.

216) Falso Athenaeum, quem excerpsit, intellexit Eustathius. — Alludit ad versus, quos tractavimus Theogn. 215 Brunck. 419 Welck.

16. Πουλύποδος μοι τέκνον ἔχων νόον, Ἀμφίλοχ' ἥρως,
Τοῖσιν ἐφαρμόζου, τῶν κεν κατὰ δῆμον ἵκηαι.
Polypodis mihi, fili, mentem tenens, Amphiloche heros,
Eis te accommoda, quorumcunque ad populum veneris.

Πουλύπου ὀργὴν ἴσχε πολυπλόκου, ὃς ποτὶ πέτρῃ τῇ προσομιλήσῃ, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.
Antigon. Caryst. cap. XXIX. p. 55. Beckm.
Πουλύποδος ὡς τέκνον ἔχων ἐν στήθεσι θυμὸν Τοῖσιν ἐφαρμόζειν.
Saepe mutatus est versus, cf. quae attulit Niclas. ad Antig. Caryst. p. 56. Beckmann. De ejus sententia cf. Boeckh. ad Pind. l. c. Welcker. ad Theogn. p. 105. Abiit haec sententia uti saepe factum in proverbium, cf. Naeke ad Choeril. fragm. p. 120. 170 sq. Welcker. ad Theogn. Prolegg. p. LXXXI. Matthiae ad Alc. fragm. p. 40, qui quidem non debebat pro Hesiodeo afferre *ἀρχὴ ἥμισυ παντός* quum hoc ad hunc poetam non sit referendum: cf. interpp. ad Luc. Somn. 3. Mitscherl. in Catal. Lectt. hib. $18\frac{26}{27}$. — Quod denique ad polypum in fragmento allatum pertinet, de eo egerunt Athen. VII, p. 317. ibiq. Schweigh. et Casaub., Antig. Caryst. c. 25. ibq. Beckmann. p. 54. 99. 150; denique Lennep. ad Phalarid. Epist. LXV. p. 196 ed. Batav., qui in eo errat, quod Pindarum hoc pisce primum in comparatione usum esse dicit. Polypus primo memoratur ab Hom. Odyss. V, 453, ubi de ejus calliditate nihil invenitur, immo in Hymn. Hom. Apoll. Pyth. 78. bestiam contemnendam videtur significare; tum ab Hesiod. *ἔργ. κ. ἡμερ.* 522, ubi observante Scholiasta *ἀνόστεος* audit. At postquam veteres animadverterant, quam callide polypus pisces sibi caperet, Aristot. Hist. Anim. IX, 57. Casaub. ad Athen. l. c. et alia hujusmodi, eum pro bestia callida habuerunt, hinc Theogn. 215. Br. 419. Welck.; quum autem accuratius in piscis naturam inquirerent, pro bruto animali eum habendum esse mox intellexerunt, et ita eum in comparationibus adhibuerunt comici: cf. Athen. VII. p. 317.

Variet. Lect. 16. Νόου] νόου U. L. — 17. Ἐφαρμόζου] ita C. et Eustath. ἐφαρμόζων PUL. — τῶν κεν κατὰ] ὧν κεν κατὰ Schweigh. et Dind., ὧν καὶ APBU. ὧν κε C. et Eustath. ὧν ἂν καὶ L. τῶν κεν καὶ Boeckh; ego scripsi τῶν κεν κατὰ quum καὶ illud non necessarium videatur; τῶν ἂν κατὰ Welcker. ad Theogn. p. 24. — Amphiaraus [7]) cum ducibus contra Thebas iter tendit. — Haec fuit Ἀμφιάρεω ἐξελασία, primum fortasse Thebaidis librum explens; catalogus enim heroum, quod statim in initio positus est, conjecturae nostrae non obstat, quum sine dubio Apollonius Rhodius in componenda Argonauticorum forma antiqua carmina sequutus sit; tum amaverunt veteres epici poetae ejusmodi copiarum recensiones [8]) poematis inserere. Nunc autem paucis de Catalogo ipso disserendum est; nam miretur fortasse quis, quid sit, quod ego tam magnum heroum numerum attulerim, quum septem fuisse tamen inter omnes constet. At vero Pausanias [9]),

---

217) Discedentem cum Eriphyla Amphiaraum pictura vasis repraesentat: Scotty illustr. di un vaso Italo Greco. 1811.; aliter arca Cypseli: Pausan. V, 17, 8. cf. Welcker. Zeitschr. f. Geschicht. u. Ausleg. d. alt. Kunst. T. I. p. 538 sq. O. Mueller. Handb. d. Archaeol. p. 35.

213) Stasinus in Cypriis Trojanorum catalogum confecit: Procl. Chrest. fin. *καὶ κατάλογος τῶν τοῖς Τρωσὶ συμμαχησάντων.* Hinc Choerili recensio copiarum Persicarum in Perseide. cf. Naeke. ad Choeril. p. 129.

219) Paus. II, 20, 4. *ἐπανιόντι δὲ ἐκεῖθεν, ἀνδριάντες ἑστήκασι Πολυνείκους τοῦ Οἰδίποδος καὶ ὅσοι σὺν ἐκείνῳ τῶν ἐν τέλει πρὸς τεῖχος μαχόμενοι τὸ Θηβαίων ἐτελεύτησαν. Τούτους τοὺς ἄνδρας ἐς μόνων ἑπτὰ ἀριθμὸν κατήγαγεν Αἴσχυλος, πλειόνων ἔκ τε Ἄργους ἡγεμόνων καὶ Μεσσήνης καὶ τινων Ἀρκάδων στρατευσαμένων. Τούτων δὲ τῶν ἑπτὰ (ἐπηκολουθή-*

cui, quum ipse inspexerit Thebaidem [220]), fides non est deneganda, clare edixit, Aeschylum primo heroum Argivorum ante Thebas numerum ad septem viros redegisse; poterat autem poeta hoc non inde suo invenire, quod, si hoc fecisset, fabulae indicem „οἱ ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας" non potuisset proponere, quum hic de notis istis septem viris adversus Thebas pugnantibus agi clare significet: sed sequutus est alias fabulas, ad quas neque Thebaidis auctor neque Pausanias animum adverterant, et septenarium istum numerum, ut Pindarus [1]) ostendit, tradiderant. Welckerus [2]) Pausaniae locum reprehendit; mihi diu de hac re cogitanti sententia modo prolata propterea optima visa est, quod ita hoc modo scriptores explicantur, ut non dissentiant. Sep-

---

κασι γὰρ καὶ Ἀργεῖοι τῇ Αἰσχύλου ποιήσει) πλήσιον κεῖνται cett.

220) Hoc clare elucet e Paus. IX, 9, 3.; legit idem Eoeas, Cinaethonis et Asii genealogias, Naupactia, (quae tunc deperdita fuisse ex errore statuit Thiersch. Denkschr. d. Muench. Acad. 1813. p. 32) Paus. IV, 2, 1. et omnino tum multa scripta antiquissima supererant: Gell. Noct. Att. IX, 4. quamquam alia, ut Chersiae libri, deperdita erant, uti colligi potest e Pausan. IX, 38, 6.

221) Cf. Pind. Olymp. VI, 15, ubi Scholia omnia confundunt; Siebel. ad Pausan. T. V. p. 20. non recte hoc loco utitur; cf. Pind. Nem. IX, 24, qui locus demonstrat, e Pindari sententia plures contra Thebas profectos esse quam septem.

222) Cf. Aesch. Tril. Prometh. p. 375. not. 642. "Pausanias behauptet seltsamerweise, das Epos uebersehend, dafs die Siebenzahl der Helden von Aeschylus festgestellt worden cett."; Welckerum sequitur Thudich. vers. Soph. T. I. p. 315; doctum vero et intelligentem epicae poeseos existimatorem esse Pausaniam concessit ipse Welck. in Jahn. Ann. Phil. et Paedag. T. IX, p. 275.

tem autem illi duces ei sunt, qui ante Thebas mortem oppetiverunt, inque Thebanorum terra sepulti sive cremati sunt, et habes nunc causam, cur ab Aeschylo plane non nuncupetur Adrastus. Neque duces, quos attuli, omnes esse possunt, quum Apollodorus [3]), ubi victores in ludis Nemeis recenset, afferat Laodocum quendam, qui cum Adrasto conjunctus est; deinde Messenios auxilia Argivis misisse dicit Pausanias [4]), et dux eis praeesse debebat. — Narravit Thebaidis auctor plures socios affuisse, nisi Deorum signis nonnulli [5]) prohibiti essent, quo minus Polynicis et Tydei, legatorum [6]) ab Argivis, ut a Peloponnesi regibus auxilia peterent, missorum, exhortationibus obsequerentur. Maximam igitur partem ei tantum se Adrasto adjunxerunt, qui propinquitatis [7]) vinculis cum eo conjuncti erant, et ut quo modo inter se cohaereant, clarius perspiciatur, eorum stemma [8]) appingamus:

---

223) Cf. Apollod. III, 6, 4, 5. Heyne Observ. p. 247.

224) Pausan. IX, 9, 2.

225) Cf. Hom. Il. IV, 381. ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε, παραίσια σήματα φαίνων; ad quem locum haec Eustath. εἰκὸς γὰρ, τέρας φανῆναι τότε, ὅπερ σιγᾷ Ὅμηρος ὡς μὴ ἀναγκαῖον ὂν ῥηθῆναι. p. 488. Rom. Thebaidis auctor sine dubio haec narravit.

226) Haec est prior legatio, cf. infr.; cf. Homer. Il. IV, 476; Eustath. ad Il. IV. p. 486. hanc cum Menelai et Ulixis ad Trojanos legatione comparat.

227) Cf. Thudich. vers. Soph. T. I. p. 315 sq.

228) Haustum est ex Hom. Odyss. XV. 224 sq. et Apollod. I, 8. III, 6; cf. Dissen. ad Pind. Nem. IX. T. II. P. 2. p. 455.

Proetus   Amythaon
Megapenthes. Iphianassa.   Melampus.   Bias
Anaxagoras   Talaus
Antiphates Mantius   Adrastus. Partheno-paeus. Pronax Mecistheus Aristomachus. Eriphyle
Hipponous
Oeneus.   Oicles. Polyidus Clitus
Periboea. Capaneus
Amphiaraus   Euchenor
Tydeus   Sthenelus   Aegialeus. Argia cum Polynice. Deipyle cum Tydeo
Alcmaeon. Amphilochus
Thersander. Diomedes.

Sine dubio etiam Thebanorum heroes poeta recensuit, quorum quum nonnulli tantum nobis innotuerint, hosce hoc loco mittamus, et suo loco de eis verba inseramus. Exercitus Nemeam venit; Nemei ludi in Archemori [9]) honorem instituuntur; quibus celebratis exercitus castra movet, et ad Asopum flumen castris locatis Tydeus legatus Thebas mittitur [230]); Argivi ad Asopum [1]) flumen considunt, Tydeum reducem exspectantes; commissantur ibi, epulasque [2]) descripsit poeta, et hic fortasse nar-

229) Cf. Apollod. III, 6, 4. Heyne Observ. p. 247. Welcker. Aesch. Tril. Prom. p. 360.

230) Falso Heyn. Observ. ad Apollod. p. 245. hanc historiam ad priorem Tydei atque Polynicis legationem retulit: cf. Apollod. III. 6, 5. Schol. Bekk. ad Hom. Il. IV, 384. *πλησιάσαντες τοῖς Θηβαίοις οἱ Ἀχαιοὶ ἔπεμψαν τὸν Τυδέα πρὸς αὐτούς.* Cf. Hom. Il. IV, 383 sq. Stat. Theb. II. Barth. ad Stat. Theb. II, 693.

231) Homer. Iliad. IV, 383. haec dicit:
Ἀσωπὸν δ' ἵκοντο βαθύσχοινον, λεχεποίην
ἔνθ' αὖτ' ἀγγελίην ἔπι Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί·

232) Epulas enim describere veteres amant epici poetae: Hom. Odyss. I, 125. ibiq. Nitzsch T. I. p. 28. Hom. Il. IX, 89. et saep.; cf. Loens. Epiphyll. II. in Gruter. Lamp. Crit. T. V. p. 309.; descripsit

rationis locus fuit, quam Athenaeus [3]) memorat, et Heynius [4]) Thebaidi adjudicavit: παρὰ μὲν τῷ Ἀδράστῳ οἱ ἀριστεῖς καθίσαντες [5]) δειπνοῦσιν, ὁ δὲ Πολύειδος ἱερὰ θύων ἐν ὁδῷ παραπορευόμενον τὸν Πετεῶ [6]) κατέσχε, καὶ κατακλίνας ἐν τῇ πόᾳ, θαλλίαν τε κατακλάσας ἀντὶ τραπέζης, παρέθηκε τῶν τυθέντων. Interea Tydeus in ludis [7]) Thebanos vicit, qua re iratus Eteocles quinquaginta Thebanos in insidias ponit, ut Tydeum interficiant; heros vero Aetolus omnes praeter unum trucidat, qui Thebis factum nunciet; facinus jam ab Homero celebratum [8]), quod sine dubio pro viribus Thebaidis auctor exornavit. Pervenit Tydeus ad Argivos, quorum exercitus nunc contra ipsas Thebas proficiscitur, Thebanos in proelio ad Ismenum [9]) fluvium orto ita vincit, ut in urbem confugiant, quam Argivi statim circumsidunt; Tydeus in proelio vul-

---

epulas Panyasis: O. Muell. Dor. T. II. p. 473., Antimachus: Schellenb. ad Antim. Rel. p. 58., cf. Welcker. in Mus. Rhenan. T. III. p. 48 sq.

233) Cf. Athen. XI. init.

234) Cf. Heyne ad Apollod. T. II. p. 221. Locum Casaub. ad Athen. l. c. pertinere putat ad Polynicis ac Tydei nuptias, cui conjecturae obstare videtur locus, in quo rem factam esse narratur.

235) Ex more antiquo: cf. O. Mueller. de Trip. Delphico p. 3.

236) Nescio, quem Petoum innuat Athenaeus, vix putaverim cum Schweighaeus. ad Athen. l. c. T. VI. p. 5. Mecisthei patrem esse intelligendum, de quo cf. Hom. Il. II, 552.

237) Hom. Il. IV, 389 sq.

238) Cf. Hom. Il. IV, 383 sq. V, 800 sq. X, 285 sq. XV, 113.

239) Pausan. IX, 9.; etiam Thebanis socii aderant, Phocenses, Phlegyae, de quibus cf. O. Muell. Orchom. p. 191.

neratus [240]) Minerva adjuvante clarissimum fortitudinis specimen edidit [1]). Urbem tunc expugnare student Argivi [2]); Thebanorum metus atque trepidatio describitur, quum autem Menoeceus se suamque vitam condonasset reipublicae [3]), animus eorum augetur; inserta fortasse hoc loco erat τειχοσκοπία [4]); obsident undique Argivi Thebas et pugna quae exoritur imitatio fuit Homericae θεῶν μάχης, cujus vestigia nonnulla supersunt. Repримuntur Argivi [5]); sed fugientes Tydeus [6]) in ordinem redi-

---

240) Tydeus telum e vulnere trahens in gemma est ap. Lanzi Sagg. de ling. Etrusc. T. II, p. 146. tab. 8. nr. 8. coll. Hom. Il. V, 104 sqq.; in interpretanda gemma Winkelm. Monum. ined. T. IV. p. 151. errat. E gemmis et picturis similia saepius possemus haurire, modo certum esset, artifices e Thebaide hausisse; quamquam saepe hoc fecerunt: cf. supr. not. 155. Weichert. ueb. Apoll. Rh. p. 205. 262. O. Muell. Dor. T. II. p. 477. Panofk. R. Sam. p. 55.; pictura in templo Tegeatarum Minervae Aleae, ubi Achilles cum Telepho pugnat, secundum Cypria facta est: cf. Procl. ap. Henrichs. p. 23 sq.

241) Ut in Iliade, ita in Thebaide singulorum heroum ἀριστεία sine dubio descripta erat.

242) Cf. Paus. IX, 9, 2. ubi haec addit Pausanias: ἅτε δὲ οὐκ ἐπισταμένων τῶν Πελοποννησίων μάχεσθαι πρὸς τεῖχος, ποιουμένων δὲ θυμῷ μᾶλλον ἢ σὺν ἐπιστήμῃ τὰς προβολὰς cett. quod de Graecis illius temporis omnino valet.

243) Cf. Eurip. Phoeniss. 980. Philostr. Imagg. I, 4. ibiq. Welcker. p. 227 sq.

244) Cf. Eurip. Phoen. 102 sq. coll. Hom. Il. III, 171 sq.; non imitatus est Euripides Aeschyl. Sept. contr. Theb. 360 sq. sed uterque hausit ex epico poemate; fortasse Euripides ex Thebaide: cf. infr. not. 245.

245) Cf. Eurip. Phoen. 1150. Sequentia hausi ex Eurip. Phoen. 1150 sqq., quoniam hic videtur cyclicam Thebaidem expressisse. Etenim in interfectore Par-

git pugnamque restituit; at tum parant Argivi vallum adscendere, a Periclymeno [7]) Parthenopaeus interficitur, cujus mortem splendidis verbis poeta exsequutus est [8]); tum Capaneum Juppiter fulmine icit [9]) necatque; Tydeus ipse ab urbe repellitur [250]): quae ut Adrastus vidit, copias revocat [1]); The-

---

thenopaei cum Thebaidis auctore consentit, Phoeniss. 1164 coll. Apollod. III, 6, 8, 2. Pausan. IX, 18.

246) Cf. Eurip. Phoeniss 1152 sq. coll. Hom. Il. VIII, 90 sq.

247) Eurip. Phoen. 1160:

Ὁ δ' Ἀρκὰς, οὐκ Ἀργεῖος, Ἀταλάντης γόνος
Τυφὼς πύλαισιν ὥς τις ἐμπεσὼν, βοᾷ
Πῦρ καὶ δικέλλας, ὡς κατασκάψων πόλιν·
Ἀλλ' ἔσχε μαργῶντ' αὐτὸν ἐναλίου θεοῦ
Περικλύμενος παῖς, λᾶαν ἐμβαλὼν κάρᾳ
Ἁμαξοπληθῆ, γεῖσσ' ἐπάλξεων ἄπο· cett.

Apollod. III, 6, 8. *Ἀμφίδικος δὲ Παρθενοπαῖον· ὡς δὲ Εὐρυπίδης φησὶ, Παρθενοπαῖον ὁ Ποσειδῶνος παῖς· Περικλύμενος ἀπέκτεινε.* Unde fortasse concludi potest, Neptunum a Thebanorum partibus stetisse. — Pausan. IX, 18, *ἐπεὶ τά γε ἐν Θηβαΐδι ἔπη τὰ ἐς τὴν Παρθενοπαίου τελευτὴν Περικλύμενον τὸν ἀνελόντα φησὶν εἶναι.* Apparet e modo ac ratione, qua hanc Thebaidis partem citat Pausanias, fuse hunc locum tractatum esse a poeta. Errat autem Valcken. ad Eur. Phoen. 1163. hanc rem ad Antimachi Thebaidem referens: cf. Siebel. ad Paus. l. c. Schellenb. ad Antim. Rel. p. 79 sqq.

248) Fortasse omnes Argivorum duces laudibus extulit poeta et ita pugnam descripsit, ut Deorum auxilio Thebani vincerent. Huc pertinent Pindari verba, Nem. IX, 27 — — *ἐν γὰρ δαιμονίοισι φόβοις φεύγοντι καὶ παῖδες θεῶν.* — *Δαιμόνιοι φόβοι* autem sunt timores a Diis immissi hominibus.

249) Cf. Apollod. III, 6, 7. Sophocl. Antig. 130. ibiq. Schol. Eurip. Phoen. 1181. Suppl. 858.

250) Eurip. Phoeniss. 1200.

251) Eurip. Phoen. 1195.

bani vero ex urbe erumpunt, et Thebanorum unus Polynicem, ut cum Eteocle certaret, provocat [2]); foedus sanciunt [3]), et certamen ineunt Polynices et Eteocles; invicem se occidunt [4]); exoritur inter Argivos et Thebanos concertatio [5]), uter sit victor existimandus: quae quum non posset bona cum gratia componi, ad arma [6]) concursum est; Tydeus a Melanippo, Astaci [7]) filio, letali vulnere affectus moritur [8]), Eteoclus et Hippome-

---

252) Cf. Hom. Il. III, 75 sqq.; cf. Eurip. Phoen. 1261 sq. Hom. Il. III, 265 sq. Paus. p. 425. dicit κατὰ πρόκλησιν fratres certasse.

253) Hoc elucet ex Eurip. Phoeniss. 1255 sqq.

254) Cf. Aeschyl. Sept. c. Theb. 776 sq. Eurip. Phoeniss. 1245 sq.; cf. Millin Voyag. au mid. d. l. Franc. Alt. t. 31. nr. 2. qui l. c. T. II. p. 225. observat, raro hoc certamen ab artificibus repraesentatum esse.

255) Apollod. III, 6, 8: Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης περὶ τῆς βασιλείας μονομαχοῦσι καὶ κτείνουσιν ἀλλήλους. κρατερᾶς δὲ πάλιν γενομένης μάχης, οἱ Ἀστακοῦ παῖδες ἠρίστευσαν, cett. Videtur hoc desumptum ex poematis argumento.

256) Eurip. Phoen. 1474.

257) Apollod. III, 6, 8. — Omnia, quae ad hanc historiam pertinent, collegit et disposuit C. Antonioli, antica gemma etrusca spiegata, ed illustrata con due dissertazione. Pisa. 1757.; rem suam critico modo non tractavit. Attulit quoque nonnulla Wex. ad Soph. Antig. Prolegg. p. 40 sq.

258) Tydei immane factum, quod ab epico poeta non puto esse enarratum, describit Eustath. ad Hom. Il. V. p. 544. R. λόγος γὰρ καὶ τὸν Τυδέα κατὰ Θήβης ὑπὸ Μελανίππου υἱοῦ Ἀστακοῦ τρωθέντα, σφόδρα ἀγανακτεῖν, ὡς δὲ Ἀμφιάρεως ἀνελὼν τὸν Μελάνιππον προεκόμισε τὴν ἐκείνου κεφαλὴν τῷ Τυδεῖ, αὐτὸς διελὼν ῥοφεῖ τὸ ἐγκέφαλον δίκην θηρός. ὅτε καὶ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ, φησιν, ἀθανασίαν αὐτῷ φέρουσα, ἀπεστράφη διὰ τὸ μῦσος. ὁ δὲ ἰδὼν ἐζήτησε

don a Leadne et Ismaro, Astaci filiis [0]), interficiuntur, Amphiaraus [259]) contra occidit Menalippum, at a Periclymeno [1]) fugatum Juppiter ad Ismenum flumen terra abscondit [2]). Proelium finitur, et quum Thebani et Argivi occisos quaerunt et cremant, tunc demum Adrastus desiderat Amphiaraum et in verba erumpit: [3])

κἂν γοὺν τῷ υἱῷ τὴν ἀθανασίαν χαρίζεσθαι. — Cf. Thudich. vers. Soph. T. I. p. 340. Videtur narratio ab Tydei et Argivorum inimicis conficta.

259) Apollod. III, 6, 8. 2. ibiq. Heyne. — Clavier. ad Apollod. T. II. p. 404.

260) Apollod. III, 6, 8.; cf. not. 258.

261) Pindar. Nem. IX, 24.

— — *ὁ δ᾽ Ἀμφιάρῃ σχίσσεν κεραυνῷ παμβία*
Ζεὺς τὰν βαθύστερνον χθόνα, κρύψεν δ᾽ ἅμ᾽ ἵπποις
Δουρὶ Περικλυμένου πρὶν νῶτα τυπέντα μαχατὰν
Θυμὸν αἰσχυνθῆμεν.

Cf. Dissen. ad h. l. T. II. P. 2. p. 455 sq. Simillime enarrat Apollod. III, 6, 8. qui e Pherecyde hausit: Clavier. ad Apollod. T. II. p. 394. *Ἀμφιαράῳ δὲ φεύγοντι παρὰ ποταμὸν Ἰσμηνὸν, πρὶν ὑπὸ Περικλυμένου τὰ νῶτα τρωθῇ, Ζεὺς κεραυνὸν βαλὼν τὴν γῆν διέστησεν· ὁ δὲ σὺν τῷ ἅρματι καὶ τῷ ἡνιόχῳ Βάτωνι, ὡς δὲ ἔνιοι, Ἐλάττωνι ἐκρύφθη, καὶ Ζεὺς ἀθάνατον αὐτὸν ἐποίησεν.* Cf. Philostr. Imagg. I, 17. ibiq. Welck. p. 366 sq.

262) Eurip. Suppl. 925.

263) Cf. Pindar. Olymp. VI, 12.

Ἀγησία, τὶν δ᾽ αἶνος ἑτοῖμος, ὃν ἐν δίκᾳ
ἀπὸ γλώσσας Ἄδραστος μάντιν Οἰκλείδαν ποτ᾽ ἐς Ἀμφιάρηον
φθέγξατ᾽, ἐπεὶ κατὰ γαῖ᾽ αὐτόν τέ νιν καὶ φαιδίμας ἵππους ἔμαρψεν.
Ἑπτὰ δ᾽ ἔπειτα πυρᾶν νεκρῶν τελεσθέντων Ταλαϊονίδας
εἶπεν ἐν Θήβαισι τοιοῦτόν τι ἔπος· Ποθέω στρατιᾶς ὀφθαλμὸν ἐμᾶς
Ἀμφότερον μάντιν τ᾽ ἀγαθὸν καὶ δουρὶ μάρνασθαι. — —

Ὤ μοι ἐγὼ ποθέω θεοείκελον Ἀμφιάρηον
Ἀμφότερον μάντιν τ' ἀγαθὸν καὶ δουρὶ μάχεσθαι
Vae mihi, desidero Deo similem Amphiaraum,
utrumque et vatem bonum et hasta pugnatorem.

Mox nova pugna committitur et Argivi terga vertere coguntur magnoque proelio Thebani feliciter decertant; duces Argivorum caeduntur et Adrastus [4]) solus [5])

Schol. Vet. ad Pind. l. c. 16.: Ποθέω] ὁ Ἀσκληπιάδης φησὶ ταῦτα εἰληφέναι ἐκ τῆς κυκλικῆς Θηβαΐδος (Ex. Vrat. A). Στρατιᾶς ὀφθαλμὸν ἐμᾶς mutavi; quia non est epica locutio: cf. Boeckh. ad Pind. Expll. T. II. P. 2. p. 123. Asclepiadem, (de quo cf. Werfer. in Actt. Philoll. Monac. T. II. fasc. IV. p. 491 sq.) pro Tragodumenon auctore habet Boeckh. ad Pindar. T. II, P. 1. praef. p. XV, cui sine causa, ut videtur, obloquitur Wuestem. Theocr. Praef. p. XVII. Ceterum saepius Pindarus hoc modo ex epicis hausit poetis, ut verba fere intacta relinqueret, v. c. e Cypriis: cf. Pindar. Nem. X, 60. ibiq. Schol. et Dissen T. II. P. 2. p. 473. Boeckh. ad Pind. T. I. P. 2. p. 554. Henrichs. l. c. p. 51 sq.; e Χείρωνος ὑποθήκαις: Boeckh. ad fragm. Pind. T. II. P. 2. p. 646., immo aliorum versus in suam sententiam detorquet: Dissen. ad Pind. T. II. P. 2. p. 528, quod idem fecit Antig. Caryst. p. 42. Beckm. convertens levi mutatione facta Hesiodi verba ἔργ. 512. in suam rem; τέμνει enim scriberet necesse erat, quandoquidem in antecedentibus dixerat κατεσθίει. Similiter egit Stesichorus: Welcker. in Jahn. Ann. Phil. et Paed. T. IX. p. 147. cf. supr. not. 94.; plane denique exscripsit Apollonius Rhodius Eumelum: Schol. ad Apoll. Rhod. Arg. III, 1372.

264) Cf. Apollod. III, 6, 8.; cf. supr. p. 14. not. 41.

265) Pausan. VIII, 25, 5. Ἐν μὲν Ἰλιάδι ἐς αὐτὸν Ἀρείονα πεποιῆσθαι. (XXIII, 346.)
Οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνειν
Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν

Εἵματα λυγρὰ φέρων σὺν Ἀρείονι κυανοχαίτῃ
Cum pullo ornatu, glaucus quem vexit Arion

Argos pervenit, equi Arionis [6]) celeritate servatus [7]): Ποσειδῶν ἐρασθεὶς Ἐριννύος, καὶ μεταβα-

---

ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι, ὡς Ἄδραστος ἔφευγεν ἐκ Θηβῶν (sequitur fragm. nostr.) αἰνίσσεσθαι οὖν ἐθέλουσι τὰ ἔπη, Ποσειδῶνα Ἀρείονι εἶναι πατέρα. Ἀντίμαχος (sc. in Thebaide, ut clarum est ex ipsis versibus) δὲ παῖδα εἶναι γῆς φησιν·

Ἄδραστος Ταλαοῦ υἱὸς Κρηθηϊάδαο
Πρώτιστος Δαναῶν νεῶ αἰνετῶ ἤλασεν ἵππω,
Καιρόν τε κραίπνον καὶ Ἀρείονα Θελπουσαῖον·
Τόν ῥά τ' Ἀπόλλωνος σχεδὸν ἄλσεος Ὀγκαίοιο
Αὐτὴ γαῖ' ἀνέδωκε, σέβας θνητοῖσιν ἰδέσθαι.

Cf. Hesych. s. v. ἵππειος Ποσειδῶν. Homerus attigerat tantum fabulam; recentiores eam auxerunt et exornaverunt, uti saepe factum: Welcker in Jahn Ann. Phil. et Paedag. T. IX. p. 272. Ἀρείων recta forma est: cf. Schellenb. ad Antim. Rel. p. 66; aliter sentit Siebel. ad Paus. l. c. at cf. Heinr. ad Hesiod. Scut. 120. Equis nomina dare mos antiquus: cf. J. H. Voss. Mythol. Brief. I. p. 200. ad Virgil. Georg. III, 122. Hemsterh. ad Lucian. Nigrin. § 29. Welck. in Jahn Annal. Phil. et Paedag. T. IX. p. 252. Kleine ad Stesich. fragm. p. 55 sq. Varia de Arione enarrantur: cf. Klopfer. Mythol. Woert. T. I. p. 315.

266) Thebaidi cyclicae hoc fragmentum esse adjudicandum, e Pausaniae verbis elucet: cf. Siebel. ad Paus. l. c.: cf. Valcken. ad Schol. ad Eurip. Phoen. 410. Clarke Hom. fragm. T. II. p. 780. Wolf. fragm. Hom. T. II. p. 430. Schellenb. ad Antim. fragm. p. 65. Wuelln. l. c. p. 61. C. G. Muell. l. c. p. 72. qua de causa ex errore Antimacho hunc versum tribuerunt Loens. Epiph. II, 6. l. c. Voelcker. Mythol. d. Japet. Geschl. p. 227. Facius ad Pausan. VIII. 25, 5. Heinrich. ad Hes. Scut. 120.

267) Hoc fragmentum servavit Schol. Bekk. ad Hom. Il. XXIII, 346. cf. Schellenb. ad Antim. Rel. p. 67. C. G. Muell. l. c. p. 73. —

λὼν τὴν αὑτοῦ φύσιν εἰς ἵππον, ἐμίγη κατὰ Βοιωτίαν παρὰ τῇ Τιλφούσα κρήνῃ· ἡ δὲ ἔγκυος γενομένη ἵππον ἐγέννησεν, ὃς διὰ τὸ κρατιστεύειν Ἀρείων ἐκλήθη. Κοπρεὺς[268]) δὲ Ἁλιάρτου βασιλεύων πόλεως Βοιωτίας ἔλαβε δῶρον αὐτὸν παρὰ Ποσειδῶνος· οὗτος δὲ αὐτὸν Ἡρακλεῖ ἐχαρίσατο γενομένῳ πρὸς αὐτόν· τούτῳ δὲ διαγωνισάμενος Ἡρακλῆς πρὸς Κύκνον τὸν Ἄρεως υἱὸν καθ' ἱπποδρομίαν ἐνίκησεν ἐν τῷ τοῦ Παγασαίου Ἀπόλλωνος ἱερῷ, ὅ ἐστι πρὸς Τραχῖνι[269]) εἶθ' ὕστερον οὗτος ὁ Ἡρακλῆς Ἀδράστῳ τὸν πῶλον παρέσχεν· ἐφ' οὗ [270]) μόνος ὁ Ἄδραστος ἐκ τοῦ Θηβαϊκοῦ

---

268) De hoc rege cf. Klopfer. Mythol. Woert. T. I. p. 545.

269) Haec res eodem modo enarratur apud Hesiod. Scut. Herc. 120. ubi Heinrich. p. 136. recte conjecit *Τραχῖνι*, quum esset ante eum *Τροιζῆνι* scriptum.

270) *Ἐφ' οὗ*: ita legunt omnes, qui ante Bekkerum hoc scholion citarunt et ediderunt: Schellenb. l. c. p. 67., Bekkerus, utrum e conjectura an e codicum lectione, nescio, scripsit *ὑφ' οὗ*; *ἐφ' οὗ* est in quo, auf welchem; equitaret igitur Adrastus; firmatque hoc Pausan. VIII, 25, 5. *Λέγεται δὲ καὶ τοιάδε· Ἡρακλέα πολεμοῦντα Ἠλείοις αἰτῆσαι παρ' Ὄγκου τὸν ἵππον, καὶ ἑλεῖν τὴν Ἦλιν ἐπὶ τῷ Ἀρείονι ὀχούμενον ἐς τὰς μάχας*; igitur equo ivit, equo vectus est in pugnas. Freret in Mémoir. de l'Acad. franc. T. VII. p. 286. Voelcker. Mythol. d. Jap. Geschl. p. 126 sqq. contendunt, heroïcis temporibus ignotam fuisse equitandi artem; semel manifesto dicit Homerus, Il. X, 513, equis vectos esse Ulixem ac Diomedem; tum Il. XXIII, 346. Arion cogitari potest ut equus ad equitandum adhibitus; Homeri vero aevo notam fuisse de qua loquimur artem, multa ostendunt: Odyss. V, 370

— — — *αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς*
ἀμφ' ἑνὶ δούρατι βαῖνε, κέληθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων.

πολέμου διεσώθη, τῶν ἄλλων ἀπολομένων. ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς κυκλικοῖς [1]). Pertinent

Cf. Voelcker. Mythol. d. Jap. Geschl. p. 145 sq. Nihilominus non assentiar Heinrichio ad Hesiod. Scut. Herc. 120, dicenti: "velim observari exemplum currus, uno equo vecti, quum heroas bigis, συνωρίδι usos esse constet, quibus nonnunquam tertius equus funalis adjectus, ἵππος σειραῖος"; Arion in Scuto solus idcirco memoratur, quia ab ejus robore maxima sunt in illo certamine exspectanda. At vero Adrastus equo vectus est in Thebaide, saltem ita eum descripsit poeta, e pugna fugientem; nam ad fugam fragmentum pertinere, docent Pausaniae verba ὡς ἔφευγεν ἐκ Θηβῶν; Ulixes vero et Diomedes fugientes equitant: Thebaidis auctor ulterius progressus est, et omnino equitem fecit Adrastum; Apollod. III, 6, 4. enim dicit, ἵππῳ μὲν ἐνίκησεν Ἄδραστος; igitur equitans vicit; unde apparet, Clavier. ad Apollod. T. II. p. 273. non recte probasse Valckenarii conjecturam ἅλματι, quum bene vulgata habeat: ἅρματι καὶ δίσκῳ Ἀμφιάραος (sc. ἐνίκησε); scimus enim curru vectum esse Amphiaraum: cf. Valcken. ad Eurip. Phoen. 45., et debebant in ludis esse, qui curru certarent. Tum vox ἱπποδρομία, qua in loco cit. Scholiastes usus est, quantum sciam, de solis equis dicitur neque ad currus equis vectos transfertur. Adjecit denique Scholiasta ἡ ἱστορία παρὰ τοῖς κυκλικοῖς. Nam res, quae recentiore tempore inveniebantur, hi in tempora heroica retulerunt; etenim

ἔγειρ' ἐπέων σφιν οὖρον λιγύν,
αἴνει δὲ παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων
Νεωτέρων. —

Pindarus dicit Olymp. IX, 51. Boeckh. Fortasse ludi in Asia Minore instituti ansam poetae dederunt.

271) Qua citandi ratione indicatur, in cyclico carmine hanc rem exstitisse; enarrata res fuit in cyclo: Schol. V. Bekk. ad Hom. Il. XXIII, 346. ὅς ῥ' ἐκ θεόφιν] Ὅμηρος μὲν ἁπλῶς ὅτι θειοτέρας ἦν φύσεως· οἱ δὲ νεώτεροι Ποσειδῶνος καὶ Ἁρπυίας αὐτὸν γενεαλογοῦσιν, οἱ δὲ ἐν τῷ κύκλῳ Ποσειδῶνος καὶ Ἐρινύος. Apparet non ubique τοὺς νεωτέρους pro cyclicis esse habendos.

autem haec ad Thebaidem cyclicam, et nisi hoc loco posita fuerunt haec de Arione, alio loco posita erant ejusdem carminis. Stemma et historiam [2]) equi Arionis in carmine infuisse scholium laudatum satis superque demonstrat. — Interea Thebani laeti, quod hostes e patria pepulissent, Creontem regem creaverunt, qui statim civibus interdixit, ne Polynicem, hostem patriae, sepelirent; Antigonae facinus generosissimum [3]) jam describitur. Dum haec Thebis geruntur, Argivi ad alterum bellum se praeparant; Adrastus filios heroum ante Thebas caesorum convocat et [4])

---

272) Imitatur Hom. Il. II, 101 sqq. poeta. Difficultatem autem haec movent, si comparas Pausan. VIII, 25, 5. et Wuelln. l. c. p. 62 dicit: "Quid igitur est, quod Thelpusii, quos e Thebaide versum nihil probantem Pausanias proferre recte dicit, ad comprobandam suam de Arione fabulam non eosdem versus, e quibus Scholiasta Homeri sua hausit, protulerint? Hanc difficultatem sic evanescere puto, ut Pausanias aut primum tantum omnium versuum, qui fabulam illam continebant, recitatum audierit, aut ab ignaris rei edoctus fuerit". Non assentimur Wuellnero. Primum falso dicit, Pausaniam dixisse, versum a Thelpusiis prolatum nil probare; nam dicit Paus. VIII, 25, 5. *αἰνίσσεσθαι οὖν ἐθέλουσι τὰ ἔπη Ποσειδῶνα Ἀρείονι εἶναι πατέρα.* In quo quidem error latet. Etenim noluerunt his vss. probare Thelpusii, Neptunum patrem esse Arionis, sed indicare voluerunt, unde Hippius nominatus esset Neptunus. Quod non recte intellexit Pausanias, et hinc verba illa, quae attulimus. Versibus vero laudatis significatur, Adrastum equo vectum esse, et nunc, opinor, omnia sunt manifesta.

273) Hoc in Thebaide celebratum esse, conjecit Boeckh. de Sophocl. Antig. dissert. I. p. 21. — Cf. Aesch. Sept. contr. Theb. 984 sq. Sophocl. Antig.

274) Servatum est fragmentum ab Auct. Certam. Hom. et Hesiod. p. 492. ed. Loesn. — — *εἶτα Ἐπιγόνους, ἔπη ἑπτά, ὧν ἀρχή.* — Scriptum erat *εἶτα ἐπειγομέ-*

Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα, Μοῦσαι
Nunc autem, recentiores viros celebrare incipiamus, Musae.

Cave autem putes, in hac carminis parte a Thebaidis auctore expressum esse Homerum, quum hic filiolos fuisse eo tempore Epigonos dicat [275]), quo contra Thebas profecti sint patres; sed ab illo discessit eo consilio, ut posset patribus caesis statim Epigonos contra Thebas proficiscentes facere. Etenim non licet epico poetae, quod tragoedo permissum est, qui magna temporis spatia sine carminis damno intacta praeterire potest. In epico poemate actiones variae factaque heroum celeriter et vivide se debent excipere, ut sive auditoris sive lectoris animus in ipsa re persistat neque aberret [276]). Nullo igitur temporis intervallo posito, Epigoni exercitum colligunt, contra Thebas [277]) proficiscuntur et ad Glisantem [278]) Thebanos in fugam conjiciunt.

νων; emendavit Bentl. Epist. ad Mill. p. 504. ed. Lips., cf. supr. not. et probavit Clarke fragm. Hom. T. II. p. 778. Schellenb. ad Ant. Rel. p. 90. Wuelln. l. c. p. 64. — Apud. Auct. Cert. l. c. legitur versus

Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀρχώμεθα Μοῦσαι

et ita scripsit C. G. Muell. l. c. p. 74. Sed quum scripserit Aristoph. Pac. 1269: *νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα — Παῦσαι* cett. sine dubio recte scripsimus cum Schellenb. ad Ant. Rel. p. 89 sq. Frank. Hym. Hom. p. 204. Wuelln. l. c. p. 64.

275) Hom. Il. VI, 222. Diomedes dicit:

Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι· ἐπεί μ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα
κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβῃσιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν

et Agamemnon Il. IV, 374 sq. ibiq. Schol. Bekk.

276) Cf. Naeke ad Choeril. Fragm. p. 81. — Fortasse Polybius et Livius XXX, 25 sq. ex epico carmine hauserunt, quod res magis contraxerat.

277) Argis iterum profecti sunt Epigoni duce Adrasto: cf. Pind. Nem. VIII, 51. B.

278) Cf. Pausan. IX, 9. Apollod. III, 7, 2 sq. Antea sine dubio etiam de Alcmaeonis rebus gestis sermo fuit.

Ibi descriptum est, quod e cyclicis servavit Photius [9]). Περὶ τῆς Τευμησίας ἀλώπεκος οἱ τὰ Θηβαϊκὰ γεγραφηκότες ἱκανῶς ἱστορήκασι, καθάπερ Ἀριστόδημος· ἐπιπεμφθῆναι μὲν γὰρ ὑπὸ θεῶν τὸ θηρίον τοῦτο τοῖς Καδμείοις, διὰ τῆς βασιλείας ἐξέκλειον τοὺς ἀπὸ Κάδμου γεγονότας. Κέφαλον δέ φασι τὸν Δηΐονος Ἀθηναῖον ὄντα καὶ κύνα κεκτημένον, ὃν οὐδὲν διέφευγεν τῶν θηρίων. ὡς ἀπέκτεινεν ἄκων τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Πρόκριν. καθηράντων αὐτὸν τῶν Καδμείων διώκειν τὴν ἀλώπεκα μετὰ τοῦ κυνός· καταλαμβανομένους δὲ περὶ τὸν Τευμησσὸν λίθους γενέσθαι τόν τε κύνα καὶ τὴν ἀλώπεκα· εἰλήφασι δὲ οὗτοι τὸν μῦθον ἐκ τοῦ ἐπικοῦ κύκλου [280]). Sine dubio ad Epigonos haec narratio [1]) pertinet, et quum Glises non multum absit a Teumesso [2]), in ea parte car-

---

279) Phot. Lexic. s. v. *Τευμησία*; add. Hesych. s. v. *Τευμησία. περὶ Τευμησίας ἀλώπεκος οἱ τὰ Θηβαϊκὰ γεγραφότες ἱκανῶς εἰρήκασιν.*

280) In omnibus quidem codicibus scribitur *ἐνικοῦ*, sed Hermannus, C. G. Mueller. l. c. p. 74. emendarunt *ἐπικοῦ*.

281) Ita C. G. Mueller. l. c., et plura fortasse de Teumesso inerant, uti conjecit Welcker. ueb. eine Kret. Colon. in Theb. p. 21, neque potest certis locis allatis contrarium probari; at hoc jure opinor potest notari, quod Welckerus ex eo, quod Antimachus Teumessum cecinerit, in cyclica Thebaide idem infuisse conjecit. Certe ex eis, quae afferuntur ex Antimacho p. 53. Schellenb., nihil inerat in Thebaide. — De fabula quam respicit Photius, cf. Klopfer. Mythol. Woerterb. T. II. p. 489. —

282) Cf. Kruse Hell. T. II. P. 1. p. 538. aberat a Thebis 100 stadia: cf. Krus. l. c. p. 568. neque multum aberat a Glisante, quapropter sine dubio hoc loco ejus mentio facta est. Posset quidem aliquis de Thebaide cogitare, quoniam Eurip. Phoen. 1106. dicit

minis infuit, quae in hujus pugnae descriptione versata est. In proelio Aegialeum [3]), unicum Adrasti filium, Laodamas, Eteoclis filius interficit [4]), quem Alcmaeon, Amphiarai filius, in eodem proelio vincit et fugat. Rege et duce occiso, Thebani intra urbis moenia fugiunt, et auctore Tiresia [5]), urbem Argivis tradunt, qui Tisamenum, Polynicis filium regem Thebarum eligunt [6]), et Mantonem, Tiresiae vatis filiam, Apollini Delphico mittunt [7]): οἱ δὲ τὴν Θηβαΐδα γεγραφότες φασὶν, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἀκροθίνιον ἀνετέθη Μαντὼ ἡ Τειρεσίου θυγάτηρ εἰς Δελφοὺς πεμφθεῖσα· καὶ κατὰ χρησμὸν Ἀπόλλωνος ἐξερχομένη περιέπεσε Ῥακίῳ τῷ Λέβητος υἱῷ, Μηκυναίῳ τὸ γένος· καὶ γημαμένη αὐτῷ (τοῦτο γὰρ περιεῖχε τὸ λόγιον, γα-

— — δι' ὀλίγου περγάμων ἀπ' ὀρθίων
Λεύκασπιν εἰσορῶμεν Ἀργείων στρατὸν
Τευμησὸν ἐκλιπόντα· — —

quod, ni fallor, contra geographiam est. — De Teumesso cf. Valcken. ad Eurip. Phoen. 1107.

283) Apollod. III, 7, 2 sq. Duces Argivorum erant Adrastus ejusque filius Aegialeus, Alcmaeon et Amphilochus, Amphiarai filii, Diomedes Tydei, Promachus Parthenopaei, Sthenelus Capanei, Thersander Polynicis, et Euryalus Mecisthei filius: cf. Apollod. l. c. Heyne Observv. ad Apollod. p. 254 sqq. —

284) Pausan. IX, 5, 7. ubi vero non ab Alcmaeone interficitur, sed ad Illyrios confugit: cf. Wessel. ad Herod. V, 61.

285) Ita Apollod. III, 7, 3. 4. Sed Paus. IX, 9, 2. dicit, cum Laodamante Thebanos effugisse, qua de causa putaverim, in Thebaide non occisum esse Laodamantem ab Alcmaeone.

286) Paus. IX, 5. 7. IX, 9, 2. Diodor. IV, 66.

287) Schol. ad Apollon. Rhod. Argon. I, 408; cf. O. Mueller. Orchom. p. 148. Dor. T. I. p. 226. 256. Prolegg. p. 139. eundemque in Ersch. et Gruber. Encycl. T. XI. p. 262.

μεῖσθαι ᾧ ἂν συναντήσειεν) συναπῆλθεν ἐκείνῳ εἰς Κολοφῶνα. Κἀκεῖ δυςθυμήσασα, ἐδάκρυσε διὰ τὴν τῆς πατρίδος πόρθησιν. Διόπερ ὠνομάσθη Κλάρος, ἀπὸ τῶν δακρύων [8]). Fortasse ex hoc loco sumpta erant, quae de Hyperboreis refert ex Epigonis Herodotus [9]). Adrastus, filii mortem lugens, moritur [290]), exercitus Argivorum redit, et Argorum laudatione fortasse poema finitur. —

Haec fere fuerunt fragmenta, nobis a veteribus scriptoribus servata, quae in certum quendam ordinem redigere conati sumus. Nos quidem non ii sumus, qui in hac re certi aliquid nos invenisse atque constituisse putemus, et tantum abest, ut hoc credamus, ut alium aliter et melius eandem provinciam administrare versusque magis poetice disponere posse plane habeamus persuasum: sed liceat nobis addere, ne hunc quidem, nisi novis subsidiis sit instructus, multum profecturum esse, quum nimis omnia sint arbitraria; fragmenta enim ita sunt comparata, ut ad germanam carminis formam nihil fere conferant. Denique multae patent viae, quas si quis sequitur, plane alio modo quam nos fecimus, omnia digerere potest. Afferam exemplum. Scholiasta Bekk. ad Homer. Iliad. [1]) enarrat, Jovem ut terrae for-

288) C. G. Muell. l. c. p. 75. nescit, quae ad Thebaidem in Schol. cit. pertineant. Sequuntur haec: *Συγγενὲς γὰρ τῷ λ τὸ ρ. ὡς ὑδρηλοὶ, ἀντὶ τοῦ ὑδρηροί. Λεγεται δὲ καὶ κρήνην ἀναβλῦσαι ἀπὸ τῶν δακρύων Μαντοῦς κατὰ Κλάρον, καὶ μαντεῖον ἐκεῖ Ἀπόλλωνος αὐτὴν καταστῆσαι. Οἱ δὲ Κλάρον φασὶ κληθῆναι* cett. Quemque puto perspicere, haec non potuisse in carmine dicta esse.

289) Herod. IV, 22. Cf. supr. not. 37.

290) Cf. Hygin. fabul. XI.

291) Schol. Bekk. ad Homer. Iliad. I, 5.

tunam levaret, ad bellum Thebanum et Trojanum homines commovisse; addit in fine: *καὶ τὰ μὲν παρὰ τοῖς νεωτέροις ἱστορούμενα περὶ τῆς τοῦς Διὸ βουλῆς ἐστὶ τάδε. ἡμεῖς δὲ φαμεν* cett. Si quis *νεωτέρους* illos habet pro cyclicis, quod potest defendi, facile possit ita Thebaidis initium disponere: Prooemio absoluto poeta Jovem in Deorum concione sedentem introducit, in varias partes a Diis disputatur et Juppiter bellum Thebanum decernit. Minerva ab Olympo discedit, et describitur tunc certamen Tydei et Polynicis, cui Minervae auxilio ab Adrasto finis imponitur [2]). — Et multa talia possunt proferri, sed chartam nolumus perdere. —

Caput V.

DE THEBAIDE JUDICIUM.

Περιερχόμενος dicitur Homerus Thebaïdem composuisse, quo nihil nisi fabulae illae, ex quibus vagatus est in Asia Minore et insulis Homerus, significantur. Dicitur enim etiam *λογοποιῶν περιέρχεσθαι.* An autem multis viris haec sententia nota fuerit, dubito; solus enim Auctor Certaminis Homeri atque Hesiodi [3]) eam nobis tradi-

---

292) Simillimum initium fieret initio Odysseae.

293) Cf. Auct. Cert. Hom. et Hes. p. 492. Loesn.: *Ὅμηρος ἀποτυχὼν τῆς νίκης, περιερχόμενος ἔλεγεν τὰ ποιήματα· πρῶτον μὲν τὴν Θηβαΐδα, ἔπη ἑπτά, ἧς ἡ ἀρχή — — εἶτα Ἐπιγόνους, ἔπη ἑπτά, ἧς ἡ ἀρχὴ*

dit. Pausanias et alii aut nesciunt eam, aut famae nihil tribuunt: saltim in judicio de Thebaide eam Pausanias non attulit. Judicium [4]) autem illud non primus proposuit scriptor laudatissimus, sed jam diu ante hunc Thebaidis auctori honores sunt habiti, quos non quisvis est nactus. Etenim Graeci ejus carmen juventuti in manus tradere non dubii haeserunt; alioquin enim non potuisset eo uti Pindarus [5]), ut fecit, neque potuisset idem eo modo adhibere Aristophanes [6]) quo illud adhibuit; puerulum enim, a quo ut carminis cujuslibet initium dicat postulatur, ita loquutum esse finxit

Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα.

sed interrumpitur a Trygaeo voce Παῦσαι. Didicerat igitur hoc initium puer, didicerant Athenienses [7]); nisi enim notissimum fuisset, omnes lepores evanescerent. In errore autem versatur Scholiasta [8]) ad Aristophanem, Antimacho quod tribuit versum et quam falsum hoc sit, etiam Brunckius [9]) demonstravit dudum. Antimachi enim Colophonii Thebais displicuit ita Atheniensibus, ut, quum ab auctore praelegeretur, eam ne audirent quidem [300]).

—.—. — Wuellner. l. c. cf. p. 27. vocem περιερχόμενος commentum ex epitheto κυκλική natum esse putat.

294) Cf. Paus. IX, 9, 3. Cf. not. 82.

295) Pindar. Olymp. VI, 15. Boeckh. Cf. supr. not. 263.

296) Cf. Aristoph. Pac. 1269.

297) Cf. supr. not. 58.

298) Cf. Schol. ad Arist. Pac. 1269. ἡ ἀρχὴ τῶν Ἐπιγόνων Ἀντιμάχου. — Num potest fortasse cogitari de Antimacho Tejo? Cf. Schellenb. ad Antim. Rel. p. 17. Sciremus tunc carminis auctorem. Nihil autem confirmem.

299) Ad Arist. Pac. 1269.

300) Cf. Cicer. Brut. c. 51.

Neque tragici poetae in carmina cyclica interque ea in Thebaidem magnum studium multamque operam contulissent, nisi etiam auditoribus nota illa fuissent, neque fabularum causa quas componerent, carmina illa legerunt, sed gaudium et voluptatem ex eorum lectione perceperunt[1]). Denique, quamquam postea et praesertim Alexandrinorum tempore sensim cyclicae Thebaidis obliterata est memoria, quia grammaticis magis placuit docta Antimachi Thebais[2]), tamen exstiterunt inter illos, qui, si fides non est deneganda Auctori Certaminis Homeri et Hesiodi[3]), operam suam Thebaidi cyclicae addixerunt, et in libros eam dispertiverunt: quantum enim de antiquissimo illo aevo scimus, non possumus credere[4]), illo ipso tempore, quo componerentur poemata, etiam in libros esse divisa; nam neque Sappho[5]) carmina sua in talem ordinem coegit, neque Pindarus[6]): sed Alexandrini. —

Imitatus est sine dubio Thebaidis auctor Homerum, sed non ita vestigia hujus pressit, ut numquam ab illo recederet. Fabulas enim, quas cele-

---

301) Hoc praesertim de Sophocle scimus: Athen. III. p. 277. E: *ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς τῷ ἐπικῷ κύκλῳ, ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιΐᾳ.*

302) Cf. supr. not. 99.

303) Cf. not. 293. Quaeri quidem potest, num antiquiores Alexandrini hanc divisionem fecerint, quum Pausanias eam videatur nescire: cf. Pausan. IX, 18; cf. not. 247.

304) Uti Fabricius et Harlesius: cf. Bibl. Craec. T. I. p. 580.

305) Cf. Sapph. fragm. edid. Neue p. 11. coll. Welcker. in Jahn, Annal. Phil. et Paedag. T. VI. p. 395,

306) Cf. Boeckh. Pind. T. I. praef. p. IX. T. II. P. 2. p. 554 sq.

brare in animo habebat, ipse suo judicio fretus elegit, et quidem illas eis rationibus ductus elegit, quas supra [7]) jam delineavimus. Egregium hujus rei exemplum praebet Arionis equi descriptio, cujus mythum paucis tantum Homerus [8]) attigerat: adfuit igitur locus, quem suo more exponere poterat poeta cyclicus; verum non auditoribus objecit glaucomam ob oculos, sed equi praestantissimi historiam ita exsequutus est, ut maximam partem Thelpusiorum [9]) fabulas exprimeret, quas civibus placituras esse sive sperabat sive certo sciebat. Haec vero non pugnant contra supra propositam conjecturam [310]), Argivorum fabulas prae ceteris cecinisse poetam; nam Achaei multa acceperant a Pelasgis, quorum terram occupaverant; fortasse consentiebant quoque de hac re Argivi et Pelasgi. Neque vero haec ita velim accipiantur, quasi de suo nihil apposuisse et nihil poetice exornasse putem poetam, neque ab omni parte vera eloquutum esse contendo **Lobeckium** [1]), qui cyclicos Homerum superare fingendo quam presse subsequi maluisse dicens, malos immo pessimos poetas [2]) videtur existimare cyclicos. Attamen fuerunt, qui presse Homerum subsequerentur, uti *Νόστων* auctores [3]), alii, sed non omnes pari suc-

---

307) Cf. supr. pag. 15 sq.

308) Hom. Il. XXIII, 346. — Cf. **Creuzer.** ueb. hist. Kunst d. Griech. p. 62. 56.

309) Cf. Schol. ad Hom. Il. XXIII, 346. cll. Paus. VIII, 25, 5. — Cf. not. 272.

310) Cf. supr. p. 15.

311) Cf. Aglaoph. T. I. p. 267.

312) Sermo enim h. l. est de veteribus poetis cyclicis, non de iis, de quibus dicit **Wuelln.** l. c. p. 24 sq.

313) Cf. Suid. s. v. *Νόστοι* — — *καὶ οἱ ποιηταὶ οἱ τοὺς νόστους ὑμνήσαντες ἕπονται τῷ Ὁμήρῳ εἰς ὅσον*

cessu imitati illum sunt; proxime accedebat ad Iliadem atque Odysseam Thebais, et quot loci in ea infuerint, qui optimam epico carmini materiam dare possent, non est, quod nunc doceam, quum manifestum sit; deinde multa in Cypriis [4]) etiamnunc possunt inveniri, quae quam pulchre carmen compositum sit, luce clarius ostendunt: alia vero poemata ab illis multum distabant et supra jam reprehendimus Leschis Iliadem [5]) parvam: verum non est vitium, ab eo superari, cui nemo unquam par judicatus est. Habuerunt autem et vitia sua carmina modo laudata, quae inprimis comprehendimus in carminum compositione et adornatione. Intertexuerunt quidem episodia [6]), quod multi negarunt: sed magis historicam speciem induerunt poemata, quia unum totum bellum tractabant, ut Aristoteles [7]) recte dicat: *ὥςπερ γὰρ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἥ τ' ἐν Σαλαμῖνι ἐγένετο ναυμαχία καὶ ἡ ἐν Σικελίᾳ Καρχηδόνων μάχη, οὐδὲν πρὸς τὸ αὐτὸ συντείνουσι τέλος· οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς χρόνοις ἐνιότε. γίγνεται θάτερον μετὰ θάτερον, ἐξ ὧν ἓν οὐδὲν γίγνεται τέλος. σχεδὸν δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ποιητῶν τοῦτο δρῶσι* [8]). *διό, ὥσπερ*

εἰσὶ δυνατοί. Stasinus saepe Homerum expressit ac respexit: cf. Procl. Chrest. p. 22. Henrichs. coll. Hom. Il. II, 305. ibid. p. 26. coll. Hom. Il. III, 205. cf. supr. not.

314) Cf. Hemsterh. ad Polluc. X, 65.

315) Cf. supr. pag. 31 sq.

316) Cf. Procl. Chrest. p. 22. Henrichs. *Νέστωρ δὲ ἐν παρεκβάσει διηγεῖται αὐτῷ* cett. Episodium fuit in Thebaide narratio rixarum inter Oedipum ejusque filios: cf. Wuelln. l. c. p. 16.

317) Cf. Arist. Art. Poet. c. 23.

318) Hoc non pertinet ad Thebaidis auctorem, quippe qui certum semper finem ante oculos habuerit; in alios cyclicos cadere hoc posse non negaverim.

εἴπομεν, ἤδη καὶ ταύτῃ θεσπέσιος ἂν φανείη Ὅμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους, τῷ μηδὲ τὸν πόλεμον, καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος, ἐπιχειρῆσαι ποιεῖν ὅλον· λίαν γὰρ ἂν μέγας καὶ οὐκ εὐσύνοπτος ἔμελλεν ἔσεσθαι. ἢ τῷ μεγέθει μετριάζοντα, καταπεπλεγμένον τῇ ποικιλίᾳ. νῦν δ' ἓν μέρος ἀπολαβὼν, ἐπεισοδίοις κέχρηται αὐτῶν πολλοῖς· οἷον νεῶν καταλόγῳ, καὶ ἄλλοις ἐπεισοδίοις, οἷς δια λαμβάνει τὴν ποίησιν· οἱ δ' ἄλλοι περὶ ἕνα ποιοῦσι καὶ περὶ ἕνα χρόνον καὶ μίαν πρᾶξιν πολυμερῆ. οἷον ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. Hoc recte sine dubio vituperat Aristoteles; accedit quoque, quod sermo epicus artificiosior factus est, quamquam fragmenta contrarium firmare videntur; dicit vero Philostratus [319]): αἱ δὲ ἀποστάσεις εἴτε προςβολαὶ [320]) τῶν λόγων Γοργίου ἐπεχωρίαζον πολλαχοῦ μὲν, μάλιστα δὲ ἐν τῷ τῶν ἐποποιῶν κύκλῳ; splendidiorem igitur fecerunt sermonem, et multa fortasse pejora reddita sunt, quam reddita essent, si expressissent tantummodo Homerum. Nihilominus ex eis, quae supra disputavimus, elucet, non ab omni parte vera esse, quae e Proclo descripsit Photius [321]): λέγει δὲ ὡς τοῦ ἐπικοῦ κύκλου τὰ ποιήματα διασώζεται, καὶ σπουδάζεται τοῖς πολλοῖς οὐχ οὕτω διὰ τὴν ἀρε-

---

319) Cf. Philostr. Epist. XIII. p. 950. Olear.

320) Ἀποστάσεις et προςβολαὶ sunt figurae, quae orationem splendidiorem faciunt; ἀπόστασις paene asyndeti exhibet formam; προσβολή eo ab illa discrepat, quod, quum illo schemate res diversae cum gravitate prolatae in unum congregentur, hac dicendi forma similes conjungantur. Ita Foſs de Gorg. Leont. p. 51. 52., nam falso explicat Olear. l. c. p. 950.

321) Heer. et Tychs. Bibl. d. alt. Lit. u. K. fasc. I. Ined. p. 16.

την, ὡς διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων. Quadrat quidem et hoc ad carmina nonnulla et ex parte ad omnia; etenim extra conversiam est positum, a cyclicis viam esse logographis monstratam; optime de hac re Creuzerus [2]) locutus est, qui et ipse non contendit, mala carmina fuerint cyclica necesse esse. Et nobis omnino valde cavendum est, ne nimis severi simus judices, quum nullum nobis servatum sit hujus generis carmen: nos enim etiam Hesiodi Catalogum mulierum reprehendimus, quamvis placuerit Graecis et bonum carmen fuerit. Nobis igitur, si de Thebaide judicium ferimus, acquiescendum est in Pausaniae [3]) verbis: ἐγὼ δὲ τὴν ποίησιν ταύτην μετά γε Ἰλιάδα καὶ τὰ ἔπη τὰ ἐς Ὀδυσσέα ἐπαινῶ μάλιστα.

Seriore tempore et alii poetae bellum Thebanum versibus celebraverunt; sed, ut videtur, non cyclicae Thebaidis gloriam minuerunt. Antimachi Thebais [4]) ab Homeridarum veterum carminibus plane recessit, et nova captans eo tempore, quo composita est, non modo non laudata sed vituperata est; Alexandrini demum falsis rationibus ducti carmen pleniore ore collaudavere.

Antagoras, Rhodius, vixit sub Antigono Gonata [5]).

---

322) Cf. Ueb. histor. Kunst d. Griech. p. 24 sq. errat Poppo Prol. ad Thucyd. I, 1. p. 13 sq.

323) Cf. Paus. IX, 9. 3.

324) Cf. Schellenb. Antim. Reliq. p. 4 sq. Schlegel Gesch. d. Poes. d. Griech. u. Roem. Praef. T. I. P. 1. p. 203. Buttm. ad Quintil. Inst. Or. T. IV. p. 709. ed. Spalding.

325) Schellenb. ad Antim. Rel. p. 25. Vit. Arat. e cod. Barocciano ap. Buhle T. II. p. 444.

Menelaus, Aegaeus, Thebaidem quatuordecim libros [6]) complectentem scripsit.

Statius; de ejus Thebaide, opere infelici, nihil dicam nisi eam ad cyclicam Thebaidem restituendam ne tantillum quidem conferre, id quod in simili re jam ante nos expertus est Schellenbergius [7]).

Multi scripserunt Θηβαϊκὰ, quae quum hic recensere longum sit atque inutile, accuratam tractationem eorum hoc loco omittere jure possumus; afferam nomina eorum, qui mihi noti sunt: Aegyptus [8]), Aristodemus [9]), Armenidas [330]), Aristophanes [1]), Herodorus [2]), Hieronymus, [3]), Lysimachus [4]), Mestor [5]), Timagoras [6]).

---

326) Ruhnk. ad Longin. §. 10. fin. Fabric. Bibl. Gr. T. I. p. 381. Siebel. ad Paus. IX, 5, 1.

327) Schellenb. ad Antim. Rel. p. 27.

328) Valcken. ad Schol. ad Eurip. Phoen. 13.

329) Fabric. Bibl. Gr. T. VII. p. 52. 53. ed. 1718. Villois. Prolegg. ad Hom. p. 30. 39. Boeckh. ad Pindar. praef. T. II. P. 1. p. XIV. Siebel. ad Pausan. IX, 5, 1.; cum hoc non est confundendus Aristodemus ap. Hesych. s. v. Ἀριστόδημος, ubi vid. interpp.

330) Boeckh. ad Pind. l. c. p. XXIII. T. II. P. 2. p. 155. O. Muell. Orchom. p. 217.

331) Cf. Siebel. ad Paus. IX, 5, 1.

332) Heyne ad Apollod. T. II. p. 357. Gott. Bibl. f. alt. Lit. u. K. T. II. p. 73. 100. Boeckh. ad Schol. ad Pind. Isthm. III, 87. Weichert. ueb. Apoll. Rhod. p. 56. O. Muell. Dor. T. II. p. 464.

333) Cf. Valcken. Diatr. Eurip. p. 272.

334) Valcken. ad Schol. ad Eurip. Phoen. 26. Heyne ad Virg. Aen. T. II. p. 268. 294. O. Muell. Orchom. p. 228.

335) Schol. ad Eurip. Phoen. 12.

336) Siebel. ad Paus. IX, 5. 1. —

INDEX

SCRIPTORUM E QUIBUS FRAGMENTA COLLECTA SUNT.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pag. 7. not. 23. add. — Cum his comparanda sunt, quae scripsit Wilh. Grimm in libro: Deutsche Heldensage cap. I.

— 14. lin. 19. — pro — autore scrib. - auctore.

— 20. lin. 29. — pro — Θηβαΐτης καὶ Κρωϊκῆς - scrib. Θηβαϊκῆς καὶ Τρωϊκῆς.

— 23. lin. 21. pro — promtu - scrib. - promptu.

— 31. lin. 7. — pro — fugi et - scrib. fugiet.

— 39. lin. 35. — add. post μέλιτός — τε.

— 41. add. not. 153.: „Eadem nominis varietas invenitur apud Schol. ad Aristoph. Nub. 504. πρῶτον μὲν, ὅτι οἱ περὶ 'Αγαμήδην υἱοὶ 'Απόλλωνος καὶ 'Επικάστης· οἱ δὲ Διὸς καὶ 'Ιοκάστης cett."

— 44. add. not. 169: „Cf. supr. not. 131. p. 33.

— 45. lin. 23. pro; ὕπτα scrib. - ἑπτά.

— 46. lin. 25. pro: mireris sis — scrib. - mireris.

— 49. lin. 2. pro: deea — scrib. - de ea.

— 49. lin. 21. „est πολύφειδος cum digammate scribendum, quod vitium neque mihi neque typographo est adscribendum, sed soli officinae typographicae, in qua non poterat inveniri signum, quod repraesentaret digamma.

— 49. lin. 36. pro: ἅλμασι — scrib. - ἅλματι.

— 50. lin. 5: add. „Vix putaverim, hoc jam in Thebaide infuisse; nam seriore tempore multi Argonautis annumerati sunt, qui revera non interfuerunt illis cf. O. Mueller. Orchom."—

— 54. lin. 29. pro: Τρωσὶ - scrib. Τρωσί.

— 66. lin. 41. add. "Ex eodem fonte hausit Hesychius s. v. 'Αρίων ὁ ἵππος, Ποσειδῶνος υἱὸς καὶ μιᾶς τῶν 'Ερινύων."

Menda nonnulla levioris momenti, ut in accentibus, punctis cett. lector benevolus corriget.